

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

D.E.U. br. 18/024

Klasa: 022-03/18-03/106
Urbroj: 6521-31-18-01
Zagreb, 1. listopada 2018.

ODBOR ZA FINACIJE I
DRŽAVNI PRORAČUN
Predsjednica Grozdana Perić

ODBOR ZA OBRAZOVANJE,
ZNANOST I KULTURU
Predsjednica dr. sc. Vesna Bedeković

Poštovane predsjednice odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za financije i državni proračun te Odboru za obrazovanje, znanost i kulturu stajalište o dokumentu Europske unije objavljenom slijedom nove inicijative Europske komisije uključene u Radni program za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2018. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”:
programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan
snage Uredbe (EU) br. 1288/2013
COM (2018) 367**

koje je Koordinacija za vanjsku i europsku politiku i ljudska prava Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom: Klasa: 022-03/18-07/271, Urbroj: 50301-23/21-18-1 na sjednici održanoj 12. lipnja 2018. godine.

Predmetni Prijedlog uredbe Komisija je dostavila Hrvatskom saboru 9. lipnja 2018. u sklopu nove inicijative iz Programa rada Europske komisije za 2018. „Višegodišnji financijski okvir“, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 9. studenoga 2018. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Mijošević

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2018) 367
- COM (2018) 367
Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju programa Erasmus: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i Komunikacija Europske komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o obnovljenom programu EU-a za visoko obrazovanje i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) broj 1288/2013

Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council establishing „Erasmus“; the Union programme for education, training, youth and sport and repealing Regulation (EU) No 1288/2013

Brojčana oznaka dokumenta: COM (2018) 367

Koordinativno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta), ustrojstvena jedinica i službenik/ica:

Nadležna tijela državne uprave:

Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Ustrojstvena jedinica:

Uprava za visoko obrazovanje, Sektor za razvoj visokog obrazovanja

Nadležne službenice:

Ana Tecilazić-Goršić, načelnica Sektora za razvoj visokog obrazovanja

e-mail: Ana.TecilazicGorsic@mzo.hr

Loredana Maravić, voditeljica Službe za strategiju i internacionalizaciju visokog obrazovanja,

e-mail: Loredana.Maravic@mzo.hr

Ksenija Rukavina, voditeljica Odjela za internacionalizaciju visokog obrazovanja,

e-mail: Ksenija.Rukavina@mzo.hr

Tijela državne uprave, agencije i javne ustanove uključena u izradu Prijedloga stajališta:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Agencija za mobilnost i programe EU

Središnji državni ured za šport

Nadležna radna skupina Vijeća EU i nadležna službenica u SP RH pri EU:

Nadležno radno tijelo je Odbor za obrazovanje Vijeća.

Daria Arlavi, drugi tajnik, e-mail: daria.arlavi@mvep.hr

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EK:

Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport „Erasmus“ kojom se izvan snage stavlja Uredba EU br. 1288/2013 osigurava se zakonodavni okvir za razdoblje 2021.-2027.

Važnost obrazovanja i osposobljavanja za budućnost EU odražava se u Priopćenju Europske komisije iz veljače 2018. „Novi suvremeni Višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito provodi svoje prioritete nakon 2020.

“Program Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport predstavlja ključni element Europskog obrazovnog prostora. U „Priopćenju Europske komisije o osnaživanju europskog identiteta kroz obrazovanje i kulturu“ iz studenog 2017. godine. iznosi se inicijativa o uspostavljanju Europskog obrazovnog prostora do 2025.

Glavna svrha Prijedloga Uredbe jest uspostaviti novi program za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport EU-a, odrediti ciljeve programa, proračun za razdoblje 2021.-2027., oblik financiranja i pravila za osiguravanje sredstava.

Prijedlog Uredbe, osim recitala, sadrži 12 poglavlja.

U **Poglavlju 1.** navedene su opće odredbe kojima se utvrđuju predmet, definicije određenih pojmova (npr. cjeloživotno učenje, student, što uključuje i osobe koje su netom stekle kvalifikaciju, združena kvalifikacija, treća zemlja, osobe s manje mogućnosti, nacionalno tijelo, nacionalna agencija itd). opći i posebni ciljevi te ključne aktivnosti.

Opći cilj je pružiti potporu obrazovnom, stručnom i osobnom razvoju građana Europe i šire čime se pridonosi održivom rastu, zapošljavanju, društvenoj koheziji kao i osnaživanju Europskoga identiteta.

Posebni ciljevi su:

- promicanje mobilnosti u svrhu učenja kao i suradnja organizacija i tijela nadležnih za politiku obrazovanja i osposobljavanja,
- promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog učenja i aktivnog sudjelovanja mladih
- promicanje mobilnosti osoblja koje se bavi sportom kao i suradnja sportskih organizacija i tijela nadležnih za politiku u području sporta.

Program će se sastojati od tri ključne aktivnosti:

- mobilnost u svrhu učenja
- suradnja organizacija i ustanova
- potpora razvoju politika i suradnji.

U **Poglavlju II.** opisuju se aktivnosti u području obrazovanja i osposobljavanja:

- mobilnost u svrhu učenja (Ključna aktivnost 1) uključuje mobilnost studenata i osoblja visokih učilišta, mobilnost učenika i osoblja strukovnih škola, gimnazija i osnovnih škola, mobilnost osoblja ustanova za obrazovanje odraslih, te učenje stranih jezika,

- suradnja organizacija i ustanova (Ključna aktivnost 2) što uključuje partnerstva za suradnju i razmjenu prakse, partnerstva zasnovana na izvrsnosti posebno Europska sveučilišta, centre izvrsnosti u strukovnom obrazovanju i združene diplomske studije, partnerstva za osnaživanje inovativnog potencijala Europe, online platforme i alate za virtualnu suradnju, uključujući eTwinning i europsku elektroničku platformu za obrazovanje odraslih,

- potporu razvoju politika i suradnji (Ključna aktivnost 3) koja uključuje pripremu i provedbu prioriteta politike obrazovanja i osposobljavanja na razini EU-a, uključujući potporu mreži Eurydice, potporu alatima i mjerama za osnaživanje kvalitete i priznavanja kompetencija, vještina i kvalifikacija, te politički dijalog i suradnju s ključnim dionicima.

Nadalje, Program uključuje i potporu poučavanju, učenju i istraživanju vezano uz europske integracije (aktivnosti *Jean Monnet*).

U **Poglavlju III.** opisuju se aktivnosti u području mladih:

- mobilnost u svrhu učenja (Ključna aktivnost 1) koja uključuje mobilnost mladih osoba; aktivnosti sudjelovanja mladih; aktivnosti otkrivanja EU i mobilnost osoba za rad s mladima;

- suradnja organizacija i ustanova (Ključna aktivnost 2) što uključuje partnerstva za suradnju i razmjenu prakse, uključujući i partnerstva manjeg opsega radi poticanja šireg i uključivijeg pristupa Programu; partnerstva za inovacije radi jačanja inovativnih kapaciteta Europe; online platforme i alate za virtualnu suradnju;

- potporu razvoju politika i suradnji (Ključna aktivnost 3) koja uključuje pripremu i provedbu prioriteta politike za mlade, uključujući potporu mreži Youth Wiki; alate i mjere za osnaživanje kvalitete, transparentnosti i priznavanja kompetencija i vještina, osobito putem Youthpass-a; politički dijalog i suradnju s ključnim dionicima, uključujući i mreže diljem EU, europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području mladih, EU dijalog s mladima kao i podršku Europskom forumu mladih; mjere koje pridonose kvalitativnoj i uključivoj provedbi Programa; suradnju s drugim EU instrumentima i podršku ostalim EU politikama; aktivnosti širenja i podizanja svijesti o rezultatima europskih politika i prioriteta, kao i Programa.

U **Poglavlju IV.** opisuju se aktivnosti u području sporta: mobilnosti osoblja koje se bavi sportom (Ključna aktivnost 1), suradnja i razmjena iskustva sportskih organizacija (Ključna

aktivnost 2), te potpora suradnji u razvoju politike u području sporta, uključujući europske dionike na europskoj razini i međunarodne organizacije. (Ključna aktivnost 3).

Poglavlje V. odnosi se na financijske odredbe kojima se utvrđuje proračunska omotnica Programa za razdoblje 2021. – 2027. godine u ukupnom iznosu od 30 milijardi EUR (24,9 milijardi za obrazovanje i osposobljavanje, 3,1 milijarda za aktivnosti vezane uz mlade, 0,5 milijardi za aktivnosti u području sporta, te najmanje 0,9 milijardi EUR za operativne troškove nacionalnih agencija).

U **Poglavlju VI.** definirano je sudjelovanje trećih država koje će biti pridružene programu (države Europskog gospodarskog prostora, države u postupku pristupanja EU, države obuhvaćene Europskom politikom za susjedne države).

U **Poglavlju VII.** definira se programiranje, te sustav nadzora i evaluacije Programa. Programiranje se zasniva na radnim programima. Indikatori za praćenje napretka odnosno ostvarivanja općih i posebnih ciljeva iz Poglavlja I. definirani su u Prilogu. Srednjoročna evaluacija Programa provesti će se najkasnije četiri godine nakon početka provedbe programa te će države članice biti dužne podnijeti Europskoj komisiji izvješće o provedbi i učinku Programa do 30. travnja 2024.

Poglavljem VIII. propisuje se informiranje o Programu, komunikacija i diseminacija rezultata projekata u nadležnosti nacionalnih agencija sukladno strategiji koju su dužne izraditi. Pravne osobe koje sudjeluju u Programu dužne su prilikom komunikacije i diseminacije informacija vezanih uz Program koristiti naziv „Erasmus“.

Poglavljem IX. propisuje se sustav nadzora i revizije. Svaka će država imenovati nacionalno tijelo („National authority“), odnosno osobu/osobe pravno ovlaštene za potrebe predmetne Uredbe. Nacionalno tijelo imenuje nacionalnu agenciju („National agency“) i neovisno revizorsko tijelo („Independent audit body“). Nacionalno tijelo će nadzirati upravljanje programom na nacionalnoj razini i osigurati potrebno sufinanciranje rada nacionalne agencije. Nacionalne je tijelo dužno svake godine informirati EK o nadzoru nad provedbom Programa. Nacionalno je tijelo odgovorno za pravilno upravljanje sredstvima EU koja EK doznava nacionalnoj agenciji.

Nacionalna agencija treba imati odgovarajuće kapacitete, osoblje i infrastrukturu za učinkovito upravljanje Programom te raspolagati operativnim i pravnim sredstvima za primjenu administrativnih i financijskih pravila koja se propisuju na razini EU-a. Nacionalne je agencija dužna isplaćivati potporu korisnicima Programa te jednom godišnje podnositi izvješće EK i nacionalnom tijelu.

EK će pregledavati nacionalni sustav upravljanja i kontrole, posebno temeljem prethodnog (*ex-ante*) vrednovanja nacionalnog tijela, godišnje izjave o upravljanju koju podnosi nacionalna agencija i mišljenja neovisnog revizorskog tijela. EK će programska sredstva dodijeliti jednom godišnje nacionalnim agencijama.

Neovisno revizorsko tijelo treba uzeti u obzir međunarodne revizorske standarde.

Poglavljem X. propisuje se sustav kontrole. Nacionalne agencije odgovorne su za primarnu kontrolu korisnika Programa.

Poglavljem XI. propisuje se usklađenost s ostalim politikama, programima i fondovima EU-a. Aktivnost se smije financirati iz više od jednog programa ukoliko se ne odnosi na iste troškove. Predlaže se da se aktivnosti koje zadovoljavaju uvjete za financiranje u sklopu Programa, međutim nisu dobile sredstva zbog nedostatnih sredstava, mogu odabrati za financiranje iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Poglavljem XII. definiraju se privremene i završne odredbe. Utvrđuje se datum stupanja na snagu predložene Uredbe koja je obvezujuća u cijelosti i izravno se primjenjuje u svim DČ od 1. siječnja 2021. godine kada se stavlja van snage Uredba EU 1288/2013.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih bila su fokusu EU lidera tijekom 2017. i 2018. godine. U Deklaraciji iz Rima iz ožujka 2018. izrazili su želju za stvaranjem EU u kojoj će građani imati nove mogućnosti za kulturni i socijalni razvoj te ekonomski rast, u kojoj će mladi dobiti najbolje obrazovanje te moći studirati i zapošljavati se na cijelom kontinentu. Nadalje, u svojoj Rezoluciji od 14. rujna 2017. Europski je parlament istaknuo da bi novi Erasmus program trebao biti orijentiran na sve mlade ljude te je stoga potrebno povećati proračun. U kontekstu Socijalnoga Summita u Gotheborgu 17. studenoga 2017. donesen je „Europski stup socijalnih prava“ gdje je kao jedno od prava istaknuto pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje. U Zaključcima Europskoga vijeća od 14. prosinca 2017. naglašena je važnost socijalne, obrazovne i kulturne dimenzije politika Unije u izgradnji zajedničke budućnosti. Poziva se EK, Vijeće i države članice da dalje rade na jačanju i širenju Programa.

U Komunikaciji od 14. veljače 2018. o novom Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje nakon 2020., EK je istaknula da proračun EU treba uključiti provedbu obećanja europskih lidera. EK je također naglasila važnost mobilnosti i razmjena kroz ojačani,

uključivi i prošireni program Erasmus+ te je naglasila da Program omogućava mladima stjecanje vještina potrebnih za tržište rada.

U „Komunikaciji o modernom proračunu Unije koji štiti, osnažuje i brani – višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.-2027.“, usvojenoj 2. svibnja 2018. EK je predložila veću usmjerenost na mlade što će se postići udvostručenjem sredstava za program Erasmus+. U Komunikaciji se navodi da će fokus Programa biti na uključivosti te na mladima s manje mogućnosti. Predložena su i dodatna sredstva za novu inicijativu „OtkrijEU“ koja će omogućiti mladima da posjete ostale EU države. Ambicije za sljedeće razdoblje Programa u skladu su sa vizijom EK o stvaranju Europskog prostora obrazovanja do 2025. koja je iznesena u Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet“ od 14. studenoga 2017. Predviđeno je da Program bude glavni alat podrške ideji Europskog prostora obrazovanja.

Shodno tome, cilj novog Programa je osnažiti sadašnji program Erasmus+ te omogućiti pristup širem krugu korisnika za što su osim dodatnih financijskih sredstava potrebne i raznolike mjere, procedure i modaliteti sudjelovanja. Namjera je utrostručiti broj korisnika uz istovremeno uvođenje kvalitativnih mjera i poticaja koji će omogućiti da se dopre do kategorija korisnika različite dobi i kulturnog, socijalnog i ekonomskog statusa. Osobita bi pažnja bila usmjerena na osobe s manje mogućnosti, uključujući invalide, migrante kao i državljane EU-a koji žive u udaljenim područjima. Nadalje, budući da sadašnji Program nije u mogućnosti zadovoljiti sve veću potražnju za mobilnošću u svrhu učenja potrebno je uložiti dodatne napore da bi se povećala uključivost i učinkovitost Programa. Uz to novi će se Program više baviti i jačanjem europskog identiteta. Program također treba doprinijeti provedbi “Novog Programa vještina za Europu“ te podržati države članice u dostizanju ciljeva iz „Pariške deklaracije o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije putem obrazovanja“ iz 2015.

Program će također poduprijeti provedbu Plana rada Europske unije u području sporta (1. srpnja 2017. – 31. prosinca 2020.) te bi trebao biti usklađen s novom strategijom Europske unije za mlade, odnosno okvirom za europsku suradnju u području mladih nakon 2018. godine.

Program će također biti komplementaran s drugim instrumentima EU, osobito Europskim strukturnim i investicijskim fondovima, Europskim socijalnim fondom te Europskim fondom za regionalni razvoj.

Program će biti komplementaran s drugim programima i to s programom „Kreativna Europa“ iz područja kulture, programom „Europske snage solidarnosti“ za područje mladih, programom „Obzor“ za područje istraživanja i inovacija te programom „Digitalna Europa“ za područje digitalnih vještina.

Status dokumenta:

Dokument je objavljen 30. svibnja 2018., a na Odboru za obrazovanje Vijeća će biti predstavljen 13. lipnja 2018.

Stajalište RH – ključni elementi:

- RH podržava osiguranje stabilnosti i kontinuiteta programa što će biti omogućeno dvostrukim povećanjem proračuna te zadržavanjem postojeće strukture programa s tri ključne aktivnosti i tri glavna sektora: obrazovanje i osposobljavanje, mladi, sport.
- U financiranju i dalje dominiraju paušalni iznosi u financiranju čime se smanjuje administrativno opterećenje što će omogućiti lakši prelazak na novi program.
- RH podržava naglasak na uključivost i širenje pristupa Programu. Bit će potrebno u daljnjoj razradi novog programa definirati nove ciljne skupine i kako zaista programom privući i olakšati pristup tim skupinama.
- RH podržava jačanje sinergija između programa i instrumenta EU te se zalaže za dodatnu razradu modela sinergija, kako bi se smanjile operativne prepreke s kojima se nacionalne agencije susreću u ovom programskom razdoblju.
- U strukturi KA1 u području obrazovanja (poglavlje II, čl. 4) mobilnost učenika iz ustanova za obrazovanje odraslih nije navedena. Podržavamo mobilnost u programske zemlje te kategorije učenika i smatramo je neophodnom. Program potiče veću uključivost i uključivanje svih kategorija učenika, a posebno onih u nepovoljnijem položaju. Dio učenika u ustanovama za obrazovanje odraslih pripada kategoriji osoba u nepovoljnijem položaju. Ako uključivanje učenika iz ustanova za obrazovanje odraslih u aktivnost KA1 zaista neće biti moguće, potrebno je razmotriti na koje se načine mobilnosti unutar aktivnosti partnerstava mogu prilagoditi kako bi ciljale na i ostvarile uključivanje što većeg broja tih sudionika.

- U prijedlogu Uredbe se ne spominje Instrument jamstva za studentske zajmove („Master Loan Guarantee Facility“) što RH pozdravlja budući da ova aktivnost u sadašnjem programu nije imala očekivani odjek i iskorištenost.
- RH podržava naglasak Programa na mobilnosti i razmjeni što je u skladu s mjerom 7.1. Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije (NN 124/2014) koja se odnosi na povećanje dolazne i dolazne mobilnosti studenata i nastavnika u kojoj je program Erasmus+ istaknut kao najvažniji i najveći program mobilnosti studenata i nastavnika.
- Upravljanje i revizija (Poglavlje 9.) u kojem se navode glavni dionici programa (nacionalno tijelo, nacionalna agencija, Europska komisija, neovisno revizijsko tijelo) i njihove uloge u provedbi te Sustav kontrola (Poglavlje 10.), zadržani su iz sadašnjeg Programa zbog čega će tranzicija biti lakša jer je sustav već uhodan i funkcionalan.
- U tekstu se navješćuje uspostava lakših postupaka za ponovo imenovanje nacionalnih agencija koje su tu ulogu imale i u prethodnom programu kao i neovisnih revizijskih tijela što RH podržava.
- Podržavamo veću uključivost programa i usmjerenost na mlade s manje mogućnosti.
- Smatramo da bi se još veći naglasak trebao staviti na smanjivanje regionalnih različitosti u pogledu profila sudionika (veća uključenost mladih iz ruralnih i/ili deprivilegiranih sredina).
- Iako podržavamo ideju da Erasmus+ predstavlja „jedinstvenu ulaznu točku za EU mobilnosti s jakom dimenzijom učenja“ nismo sigurni da se on može tako promatrati obzirom da je dio volontiranja mladih prebačen u Europske snage solidarnosti te stoga veći dio mobilnosti mladih nije pokriven samo Erasmus+ programom
- Podržavamo također i zadržavanje posebnog Poglavlja namijenjenog mladima te odvojene proračunske linije za financiranje aktivnosti za mlade, kao i posebnog Poglavlja za sport i odvojene proračunske linije za financiranje aktivnosti iz područja sporta.
- U poglavlju za mlade u Prijedlogu Uredbe o uspostavi Erasmus+ programa predlažemo kreiranje pod-poglavlja za volontiranje, odnosno za Europske snage solidarnosti koje predlažemo reintegrirati u Erasmus+, i pod-poglavlja za ostale aktivnosti usmjerene mladima, a koje su već predviđene prijedlogom Uredbe. Iako je u tijeku donošenje Uredbe o utvrđivanju Europskih snaga solidarnosti, i nadalje smatramo da je jedan integrirani EU program za volontiranje i druge aktivnosti mladih i obrazovanja bolji i lakši za provedbu.

- Potrebna su dodatna objašnjenja o samom formatu „aktivnosti sudjelovanja mladih“ (čl. 8. st. 1.b) i dodatne informacije o „aktivnosti otkrivanja EU“ (čl. 8. st. 1. c) koje se u 2018. godini provode kao pilot aktivnosti samo u dijelu izdavanja vaučera budući da nije razvidno kako je njihova provedba zamišljena sadržajno u budućnosti te koja bi bila uloga nacionalnih agencija te drugih organizacija (npr. organizacija za mlade) od 2020. godine.
- Podržavamo jasnu podjelu aktivnosti unutar poglavlja Sport na tri ključne aktivnosti, međutim nejasno je kako će se navedena promjena odraziti na provedbu, obzirom da se u dokumentu SWD_2018_276_EN navodi kako će se sve KA1 aktivnosti provoditi decentralizirano.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

- Iako se naglašava važnost međunarodne dimenzije programa i aktivnosti mobilnosti s partnerskim zemljama za druge sektore osim visokog obrazovanja i mladih, eksplicitno je navedeno samo strukovno obrazovanje. Smatramo da u aktivnostima mobilnosti s partnerskim zemljama treba sudjelovati osoblje iz općeg odgoja i obrazovanja i obrazovanja odraslih jer je promocija izvrsnosti i jačanja kapaciteta vezano za vodstvo u obrazovanju i osposobljavanju (ne)nastavnog osoblja jednako važna i za sektore općeg obrazovanja i obrazovanja odraslih.

- Kod određivanja indikatora za mjerenje uspješnosti novoga programa treba voditi računa da se unaprijede indikatori za Erasmus+. Indikatori moraju biti jasno definirani, lako mjerljivi i stabilni (dakle izbjeci mijenjanja ili ukidanja te ubacivanja novih u sredini programa).

- RH podržava novu aktivnost koja se odnosi na financiranje centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju („centres of vocational excellence“). U RH takvi centri nose naziv „regionalni centri kompetentnosti u strukovnom obrazovanju“ i radi se o strukovnim školama. Međutim, potrebno je pojasniti na što se odnosi termin transnacionalne platforme centara izvrsnosti u strukovnom obrazovanju („transnational platforms of Centres of vocational excellence“) (str. 20.) odnosno misli li se samo na poticanje suradnje i umrežavanje postojećih centara ili se planira neki drugi vid suradnje.

- Rok za dostavu izvješća o srednjoročnoj evaluaciji („mid-term evaluation“) novog Programa je 30.4.2024. RH smatra da bi zbog dinamike aktivnosti nacionalnih agencija i nacionalnih tijela vezanih za provedbu programa prvom kvartalu godine bilo bolje zadržati stari rok (30. lipnja),

- RH podržava prijedlog iz točke 49. (str. 24.) Prijedloga Uredbe da se omogući dodjela iznosa potpora sukladno objektivnim kriterijima (uzimajući u obzir stvarne troškove života u

zemlji primateljici) kao i da se DČ potiče da u skladu s nacionalnim zakonima, izuzmu te potpore od poreza. Međutim, zbog poreznih propisa RH koji ovakve potpore za studente tretiraju kao prihode, roditelji gube pravo na poreznu olakšicu za roditelje ukoliko student dobije potporu višu od 15.000 kn, te će iskorištavanje svih sredstava koja će biti na raspolaganju RH u sklopu novog Programa u Republici Hrvatskoj biti otežano budući da već sada studenti odustaju od mobilnosti kako roditelji ne bi izgubili poreznu olakšicu. Primjerice, ako potpora iznosi 500 eura mjesečno, student već za 4 mjeseca dostiže propisani limit.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

U ovome trenutku nije moguće procijeniti potrebe izmjena zakonodavstva.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun:

U ovome trenutku nije moguće procijeniti utjecaj provedbe na proračun.

Bruxelles, 30.5.2018.
COM(2018) 367 final

2018/0191 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje,
mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013**

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final} - {SWD(2018) 277 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi Prijedloga

Obrazovanje, osposobljavanje i mladi u zadnje su vrijeme u središtu pozornosti čelnika EU-a. U Rimskoj deklaraciji od 25. ožujka 2017. čelnici su naglasili kako žele *Uniju u kojoj će građani imati nove mogućnosti za kulturni, društveni i gospodarski rast* te su se obvezali da će raditi na *Uniji u kojoj se mladima pruža najbolje obrazovanje i osposobljavanje te u kojoj oni mogu studirati i pronaći posao diljem kontinenta*.

U Rezoluciji od 14. rujna 2017. o budućnosti programa Erasmus+ Europski parlament naglasio je da bi budući program trebao u konačnici biti usmjeren prema svim mladima i da bi se ti veći ciljevi za sljedeće programsko razdoblje trebali odražavati u većim proračunskim sredstvima kako bi se ostvario puni potencijal Programa.

U kontekstu socijalnog samita održanog 17. studenoga 2017. u Göteborgu Europski parlament, Vijeće i Komisija svečano su proglasili i potpisali načela europskog stupa socijalnih prava u kojima se kao prvo načelo utvrđuje da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada.

U zaključcima od 14. prosinca 2017. Europsko vijeće naglasilo je važnost društvene, obrazovne i kulturne dimenzije politike Unije u povezivanju Europljana i izgradnji naše zajedničke budućnosti te je države članice, Vijeće i Komisiju pozvalo da, u skladu sa svojim nadležnostima, poduzmu mjere za povećanje mobilnosti i razmjena, uključujući u okviru znatno osnaženog, uključivog i proširenog programa.

U svojoj Komunikaciji od 14. veljače 2018. „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”¹, Komisija je naglasila da će se proračunom Unije morati ispuniti obećanja koja su dali čelnici Unije, uključujući potpunom provedbom europskog stupa socijalnih prava te potporom mladima i mobilnosti europskih građana. U Komunikaciji se naglašava i snažan konsenzus o potrebi jačanja mobilnosti i razmjena, uključujući znatno osnaženim, uključivim i proširenim programom Erasmus+ te činjenica da mladi u okviru njega stječu vještine potrebne na tržištu rada, da se potiče razumijevanje među kulturama i jača socijalna struktura Unije.

U Komunikaciji „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.”², donesenoj 2. svibnja 2018., Komisija je predložila *veću usmjerenost na mlade u sljedećem financijskom okviru, što će se postići zahvaljujući više nego dvostrukom povećanju veličine programa Erasmus+ (...), jednog od najpoznatijih uspješnica Unije*. Naglasak novog programa stavit će se na *uključivost te nastojanje da u programu sudjeluje veći broj mladih u nepovoljnom položaju, čime će se većem broju mladih omogućiti da se odsele u drugu zemlju radi obrazovanja ili zapošljavanja*. Komisija je stoga predložila snažniji program Erasmus koji će u tom razdoblju doseći vrijednost od 30 milijardi EUR. Predlaže i da se uključi iznos od 700 milijuna EUR za novu inicijativu „DiscoverEU” kojom će se mladima ponuditi mogućnost da otkriju druge zemlje EU-a.

Ciljevi za sljedeći program (dalje u tekstu „Program”) u skladu su s vizijom Komisije o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025., kako je navedeno u Komunikaciji od 14. studenoga 2017. „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet”.³ Europski prostor

¹ COM(2018) 98 final.

² COM(2018) 321 final.

³ COM(2017) 673 final.

obrazovanja odnosi se na *Europu u kojoj granice ne koče učenje, studiranje i istraživanje. Kontinent na kojem je boravak u drugoj državi članici radi studija, učenja ili rada postao standard, kao što je standard i da ljudi osim materinskog govore još dva jezika. Kontinent čiji stanovnici imaju snažan osjećaj europskog identiteta, svjesni su europske kulturne baštine i njezine raznolikosti.* Program će biti ključna komponenta kojom se podupire rad na uspostavi europskog prostora obrazovanja.

Cilj je osnažiti dokazani i provjereni program u svim kategorijama sudionika, neovisno o tome sudjeluju li u sustavu visokog obrazovanja, općeg obrazovanja, strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, obrazovanja odraslih ili u aktivnostima neformalnog učenja, aktivnostima za mlade i aktivnostima aktivnog sudjelovanja. Za širu dostupnost Programa većem broju pojedinaca potrebno je veće financijsko ulaganje u Program, ali vrlo je važan i skup mjera, pravila i načina sudjelovanja koji omogućuju ekonomiju razmjera, pojednostavnjenja u svrhu smanjenja administrativnog opterećenja, čime se uklanjanju prepreke mobilnosti i povećavaju važnost, privlačnost i uključivost Programa. Cilj je utrostručiti broj sudionika, uz istodobno uvođenje kvalitativnih mjera i poticaja kojima bi se omogućilo bolje informiranje učenika s manje mogućnosti.

Europljani moraju imati vještine koje su potrebne u društvu koje postaje sve više mobilno, multikulturno i digitalno. Postoji jasna potreba za rješavanjem tog izazova i ulaganjem u aktivnosti koje pojedincima pružaju pravi skup znanja, vještina i kompetencija, uključujući jezike, gledano iz perspektive cjeloživotnog učenja. Tako će postati otporniji i zapošljiviji, a tako će se poticati i socijalna kohezija. Europa treba i više ulaganja u digitalne vještine i područja okrenuta budućnosti poput klimatskih promjena, čiste energije, umjetne inteligencije, robotike, analize podataka, umjetnosti/dizajna itd. Riječ je o ključnim područjima za budući održivi rast i koheziju Europe. Program može dati smislen doprinos poticanjem inovacija i premošćivanjem jaza u znanju, vještinama i kompetencijama u Europi. Usmjerene mjere dovest će do oslobađanja potencijala Unije za inovacije, kreativnost i poduzetništvo u digitalnom gospodarstvu. Potpora kulturi i kreativnosti u obrazovanju pridonijet će većoj otpornosti europskog društva.

Kako bi se povećao kvalitativni učinak tekućeg programa, budući program trebao bi biti vidljiviji i prepoznatljiviji ljudima različite dobi i iz različitih kulturnih, socijalnih i ekonomskih okruženja. Trebao bi biti dostupniji osobama s manje mogućnosti, uključujući osobe s invaliditetom i migrante te građane EU-a koji žive na udaljenim područjima. Kad je riječ o učenicima, iskustva s mobilnošću u svrhu učenja dosad su bila iznimka. Kad je riječ o studentima u visokom obrazovanju, pripravnicima, naučnicima i općenito mladima, tekućim je programom nemoguće zadovoljiti veliku i rastuću potražnju za sudjelovanjem u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja. Stoga su potrebni daljnji naponi, koji se nadovezuju na izvrsne rezultate programa Unije u tom području u posljednjih 30 godina, kako bi Program bio uključiviji i učinkovitiji. To će se ponajprije postići povećanjem i olakšavanjem aktivnosti mobilnosti za učenike, polaznike strukovnog obrazovanja, naučnike i mlade. Za sve vrste aktivnosti mobilnosti trebalo bi optimizirati razinu potpore u obliku bespovratnih sredstava, među ostalim osiguravanjem većih bespovratnih sredstava za određene kategorije studenata i učenika, uključujući i područje mobilnosti u visokom obrazovanju. Mogućnosti mobilnosti za mlade koji sudjeluju u aktivnostima neformalnog učenja proširit će se kako bi se njome obuhvatilo više mladih osoba. Poduzet će se mjere kako bi se mlade potaknulo na angažiranost i kako bi naučili sudjelovati u civilnom društvu, podizanjem svijesti o zajedničkim vrijednostima Unije, okupljanjem mladih i donositelja odluka na lokalnoj, nacionalnoj razini i europskoj razini te doprinosom procesu europske integracije.

Programom bi se trebalo doprijeti i do šire ciljne skupine u Uniji i izvan nje većoj upotrebom alata informacijske i komunikacijske tehnologije, kombinirane mobilnosti (kombinacija

fizičke i virtualne mobilnosti) i virtualne suradnje. Kako bi Program postao uključiviji i posebno kako bi se odgovorilo na potrebe određenih ciljnih skupina, poput odraslih učenika, promicat će se fleksibilniji oblici mobilnosti u svrhu učenja, poput kratkoročne mobilnosti, grupne mobilnosti ili virtualne mobilnosti. Primjeri najbolje prakse u pogledu uključivosti u području mladih mogle bi se proširiti na ostala područja. Osmislila bi se posebna mjera – mala partnerstva – kako bi Program postao dostupan organizacijama s malo ili nimalo iskustva ili s manjim operativnim kapacitetom, posebno organizacijama na lokalnoj razini i organizacijama koje rade s osobama s manje mogućnosti.

Programom će se rješavati trendovi na europskoj razini u pogledu ograničenog sudjelovanja u demokratskom životu i niske razine znanja i svijesti o europskim pitanjima koja utječu na život svih europskih građana. Mnogi ljudi oklijevaju ili nailaze na poteškoće pri pokušaju aktivnog djelovanja i sudjelovanja u svojim zajednicama ili u političkom i društvenom životu Unije. Osim toga, iako se danas 70 % Europljana smatra građanima Unije, a taj je postotak i veći među mlađim generacijama, široko je rasprostranjen nedostatak svijesti i razumijevanja o tome što je Europska unija, kako funkcionira i kakvu dodanu vrijednost ima za svoje građane.⁴ Za budućnost Unije presudni su jačanje europskog identiteta i veće sudjelovanje mladih u demokratskim procesima. Program može doprinijeti podizanju svijesti i stjecanju znanja o Europskoj uniji šireg spektra ljudi nego dosad. Organizacije i institucije koje djeluju u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta imaju ključnu ulogu u razvoju građanskog odgoja i obrazovanja te širenju znanja o pitanjima Unije u cjelini. Kad se promatra razumijevanje Europske unije među mladim Europljanima, jedva da znaju išta više od osnovnih činjenica.⁵ Gotovo 90 % mladih u Uniji vjeruje da bi u školi trebali više učiti o pravima i obvezama građana Unije⁶. Istodobno, gradivo o Europskoj uniji u nacionalnim kurikulumima vrlo je fragmentirano, a dimenzija aktivnog sudjelovanja uglavnom izostaje⁷. Postoji i opća potreba da se ljudi osnaže kako bi bili aktivniji u društvu, kako bi htjeli i mogli u potpunosti sudjelovati u društvu i demokratskom životu Europe.

Pružanje potpore i olakšavanje transnacionalne i međunarodne suradnje među organizacijama u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta ključni su za postizanje ciljeva i rješavanje prethodno opisanih izazova. Suradnja među organizacijama i institucijama katalizator je za inovativne načine potpore učenicima u njihovu osobnom, obrazovnom i profesionalnom razvoju. Pozitivni su njezini konkretni učinci na pojedince, poput stjecanja više ključnih kompetencija, smanjenja ranog napuštanja školovanja, priznavanja kompetencija stečenih volontiranjem i neformalnim učenjem, poboljšanja postignuća u visokom obrazovanju ili provedbe Bolonjske reforme. Njome se olakšavaju razmjena ideja i prenošenje najboljih praksi i stručnog znanja, čime se doprinosi visokokvalitetnom obrazovanju. Međutim, intenzitet i opseg aktivnosti suradnje u okviru tekućeg programa Erasmus+ i dalje

⁴ Trenutačno 70 % Europljana smatra da su građani Europske unije, što je malo povećanje od dva postotna boda od 2017. i najviši rezultat zabilježen od proljeća 2010. Više od polovine ispitanika (54 %) znaju koja imaju prava kao građani EU-a, ali više od dvije trećine želi znati više (Standardni Eurobarometar br. 88 o građanstvu EU-a, od studenoga 2017.). Vidjeti i Izvješće o građanstvu EU-a za 2017., COM(2017) 30/2 final.

⁵ Na primjer, samo jedna trećina učenika u dobi od 14 godina (35 %) zna tko glasuje na izborima za zastupnike u Europskom parlamentu; IEA (2010.) ICCS 2009. *European Report Civic knowledge, attitudes, and engagement among lower-secondary students in 24 European countries* (Europsko izvješće o znanju, stavovima i sudjelovanju učenika nižih razreda srednje škole u 24 europske zemlje) http://www.iea.nl/fileadmin/user_upload/Publications/Electronic_versions/ICCS_2009_European_Report.pdf.

⁶ TNS za Europsku komisiju (2017.), izvješće Eurobarometra o mladima u Europi <https://publications.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/1fa75943-a978-11e7-837e-01aa75ed71a1>

⁷ Studija *Learning Europe at School Study* („Učenje o Europi u školi”) <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/83be95a3-b77f-4195-bd08-ad92c24c3a3c>.

su nedovoljni, osobito u slučaju manjih i lokalnih organizacija. Razina suradnje razlikuje se u različitim zemljama i regijama te po sektorima. Ima prostora za poboljšanje u pogledu sudjelovanja škola, ustanova za obrazovanje odraslih ili udruga mladih. Ta situacija otežava institucijske reforme i modernizaciju sustava u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih na nacionalnoj i europskoj razini.

Međunarodna dimenzija Programa ključan je i transverzalni element, koji je važan za mobilnost, suradnju te za aktivnosti u pogledu političkog dijaloga. Posebno je potrebno intenzivirati međunarodnu mobilnost i suradnju s trećim zemljama, posebno zemljama proširenja, zemljama susjedstva te industrijskim zemljama i zemljama u usponu, kako bi se europskim ustanovama i organizacijama pružila potpora pri suočavanju s izazovima globalizacije. Istodobno, ključno je osigurati sinergije s vanjskim instrumentima Unije kako bi se ostvarili ciljevi njezina vanjskog djelovanja u pogledu doprinosa ljudskom i institucijskom razvoju u trećim zemljama, uključujući zemlje u razvoju, te razgovarati s mladima u tim zemljama, što je važan element za izgradnju otpornijih društava i jačanje povjerenja među kulturama.

Programom će se morati rješavati transverzalna pitanja koja se odnose na sve programe Unije, poput pojednostavnjenja pristupa Programu najšireg mogućeg raspona ciljnih skupina (na primjer, jednostavnija pravila i administrativni postupci te optimizirani internetski alati), uz istodobno osiguravanje konkurentnog i transparentnog odabira projekata, pravilnog ciklusa upravljanja bespovratnim sredstvima s minimalnim financijskim rizicima za Uniju. Osim toga, načini provedbe međunarodne dimenzije trebalo bi pojednostavniti kako bi se povećala dostupnost aktivnosti.

Ovim se Prijedlogom predviđa datum primjene od 1. siječnja 2021. te se podnosi za Uniju od 27 država članica, u skladu s obavijesti Ujedinjene Kraljevine o njezinoj namjeri da se povuče iz Europske unije i Euratoma na temelju članka 50. Ugovora o Europskoj uniji koju je Europsko vijeće primilo 29. ožujka 2017.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Program je jedan od instrumenata financiranja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. čiji je cilj ulaganje u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti. Ključni je instrument na razini Unije kojim se financiraju aktivnosti na europskoj razini za potporu mobilnosti u svrhu učenja, suradnji i oblikovanju inovativnih politika u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Politike Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta sastoje se u nastojanju da se uspostavi europski prostor obrazovanja, uz istodobno promicanje sveukupnog strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja te njegovih osnovnih sektorskih programa za škole, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih, istodobno poboljšanje suradnje u području politike za mlade u skladu sa Strategijom EU-a za mlade od 2019. do 2027. te istodobni razvoj europske dimenzije u području sporta, a posebno sporta na lokalnoj razini. Program je ključni instrument za potporu provedbe tih politika Unije, pri čemu se doprinosi održivom rastu, radnim mjestima i socijalnoj koheziji te jača europski identitet, kako je navedeno u ciljevima Programa.

Konkretnije, Programom će se podupirati a) razvoj škola i izvrsnost u nastavi; b) Kopenhaški proces u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju; c) obnovljeni program EU-a za visoko obrazovanje i Bolonjski proces; d) obnovljeni program EU-a za obrazovanje odraslih; e) obnovljena strategija EU-a za mlade te f) radni plan EU-a za sport. Te će se politike nastaviti temeljiti na potpori integriranog pristupa cjeloživotnog učenja koji se predviđa Programom.

Osim toga, Programom će se doprinijeti provedbi Novog programa vještina za Europu uz zajedničku obvezu u pogledu strateške važnosti vještina za održiva radna mjesta, rast i konkurentnost. Njime se podupiru i države članice u postizanju ciljeva Pariške deklaracije od 17. ožujka 2015. o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije putem obrazovanja.

Programom će se doprinijeti i agendi u pogledu ciljeva održivog razvoja do 2030., posebice cilju održivog razvoja br. 4, kako bi se osiguralo uključivo i ravnopravno kvalitetno obrazovanje te promicale mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike i programe Unije**

Program će biti usklađen i komplementaran s drugim instrumentima Unije, posebno instrumentima za vanjsku suradnju⁸, europskim i strukturnim investicijskim fondovima⁹, Europskim socijalnim fondom plusom (ESF+) i Europskim fondom za regionalni razvoj (ERDF). U globalnoj strategiji Unije za vanjsku i sigurnosnu politiku iz lipnja 2016. i Europskom konsenzusu o razvoju koji je Vijeće donijelo 19. svibnja 2017. naglašava se važnost obrazovanja i ljudskog razvoja kao instrumenata za rješavanje problema povezanih s demografskim trendovima izvan Unije. Mjere u području politika obrazovanja, osposobljavanja i za mlade također su ključne za rješavanje migracijskih izazova i sprečavanje rizika u pogledu radikalizacije i ekstremizma. U tom smislu, Programom će se nastojati ostvariti sinergije s Fondom za azil i migracije te s Fondom za unutarnju sigurnost¹⁰. Postoje i važne potencijalne komplementarnosti između ciljeva i intervencija Programa i budućih programa u području prava i vrijednosti. Ciljevi su potonjih programa promicanje naše zajedničke povijesti i povećanje svijesti građana o njoj te poboljšanje demokratskog sudjelovanja građana na razini Unije.

U Prijedlogu Komisije za višegodišnji financijski okvir u razdoblju 2021.–2027. utvrđuje se ambiciozniji cilj za uključivanje pitanja klime u sve programe EU-a, s ciljem da se 25 % rashoda EU-a namjeni ostvarenju klimatskih ciljeva. Doprinos ovog Programa ostvarenju tog općeg cilja pratit će se u okviru EU-ova sustava klimatskih pokazatelja na odgovarajućoj razini razdvajanja, uključujući upotrebu preciznijih metodologija ako su dostupne. Komisija će nastaviti na godišnjoj razini podnositi informacije o odobrenim sredstvima za preuzete obveze u kontekstu godišnjeg nacrt proračuna. Radi podupiranja potpunog iskorištavanja potencijala Programa u pogledu doprinosa klimatskim ciljevima, Komisija će nastojati utvrditi odgovarajuće mjere tijekom pripreme, provedbe, preispitivanja i evaluacije Programa.

Program će biti usklađen s budućim programom Kreativna Europa i biti njegova važna nadopuna¹¹. Zahvaljujući suradnji među ustanovama i organizacijama koje djeluju u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih uz potporu programa Erasmus, pojedinci će steći znanje, vještine i kompetencije potrebne za suočavanje s društvenim i gospodarskim izazovima te ostvariti svoje potencijale u smislu inovacija, kreativnosti i poduzetništva, posebno u digitalnom gospodarstvu. Aktivnosti povezane s jačanjem svih aspekata kreativnosti u obrazovanju i poboljšanjem individualnih ključnih kompetencija bit će glavna poveznica između dvaju programa u skladu s Novom agendom za kulturu¹².

⁸ Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i Instrument pretprijetne pomoći (IPA III.).

⁹ Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo te Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj.

¹⁰ [Upućivanje].

¹¹ COM(2018) 366.

¹² COM(2018) 267.

U području mladih Program će također biti usklađen s programom Europske snage solidarnosti i nadopunjavati ga nudeći različite oblike aktivnosti. Cilj je programa Europske snage solidarnosti povećanje sudjelovanja mladih i organizacija u pristupačnim i visokokvalitetnim aktivnostima solidarnosti, dok će predloženi program Erasmus nuditi ostale vrste aktivnosti, poput transnacionalne mobilnosti u svrhu učenja, aktivnosti sudjelovanja mladih, mjera za poboljšanje suradnje među organizacijama i aktivnosti usmjerene na potporu oblikovanju politika. Oba programa imaju zajedničke mehanizme za upravljanje i provedbu.

U području istraživanja i inovacija Programom će se osigurati sinergije s programom Obzor Europa. Konkretno, programom Obzor Europa, prema potrebi, nadopunjavat će se potpora Programa inicijativi „Europska sveučilišta”, posebno njezinoj istraživačkoj dimenziji u okviru razvoja nove zajedničke, integrirane, dugoročne i održive strategije u području obrazovanja, istraživanja i inovacija.

U području digitalnih vještina programom Digitalna Europa nadopunit će se široki pristup programa Erasmus+ vještinama podupiranjem razvoja i stjecanja naprednih digitalnih vještina potrebnih za upotrebu najsuvremenijih tehnologija poput umjetne inteligencije ili računalstva visokih performansi, u suradnji s relevantnim industrijama.

U skladu s člankom 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Programom će se uzeti u obzir specifična situacija najudaljenijih regija Unije i nastojati povećati njihovo sudjelovanje u svim aktivnostima Programa, uključujući aktivnosti s trećim zemljama.

Cilj je budućeg Programa da bude „pokretač” za potporu dragocjenim oblicima mobilnosti u svrhu učenja u drugim područjima politike Unije. Uvest će se nova aktivnost, u okviru ključne mjere 3, za potporu mobilnosti organizacija ili pojedinaca koji su posebno obuhvaćeni ostalim područjima politike (npr. sektor javne uprave, poljoprivreda i ruralni razvoj, poduzetništvo, izvršavanje zakonodavstva).

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Djelovanje Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta utvrđeno je člancima 165. i 166. UFEU-a, na temelju kojih Unija ima nadležnost za pružanje potpore u cilju doprinosu razvoju kvalitetnog obrazovanja, provedbe politike strukovnog obrazovanja i politike mladih te promicanja pitanja europskog sporta.

• Supsidijarnost

Dok su države članice i dalje nadležne za sadržaj i organizaciju vlastitih politika u predmetnim područjima, cilj je ovog Programa poboljšanje transnacionalne i međunarodne mobilnosti i projekata suradnje te pružanje potpore oblikovanju politika s europskom dimenzijom. Pristup Programu pojednostavnit će se za male subjekte. Općenito, njime će se podupirati transnacionalne aktivnosti, ali u iznimnim slučajevima podupirat će se i nacionalne aktivnosti s jakom europskom dimenzijom, poput aktivnosti u vezi s posebnom europskom temom ili političkim prioritetom. Tako će se organizacijama s manjim organizacijskim kapacitetom i sudionicima s malo ili nimalo iskustva u transnacionalnoj suradnji, poput lokalnih organizacija i novih sudionika, omogućiti prvo iskustvo u pristupu sredstvima Unije i stjecanju znanja radi budućih aktivnosti transnacionalne suradnje.

Države članice ne mogu adekvatno i u dostatnoj mjeri postići ciljeve te inicijative zbog transnacionalnog karaktera, velikog broja i širokog geografskog opsega financiranih aktivnosti u području mobilnosti u svrhu učenja i suradnje, njihovih učinaka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i, općenitije, na integraciju Unije, te zbog snažne međunarodne dimenzije. Kao što je vidljivo iz evaluacije programa Erasmus+ sredinom provedbenog

razdoblja, opseg i broj pojedinačnih inicijativa obrazovnih institucija ili država članica, iako se smatraju djelotvornima i korisnima na nacionalnoj razini, nisu dostatni te nemaju učinak na razini Europe. U pogledu opsega kumulativna pokrivenost pojedinačne zemlje i međusektorska pokrivenost i dalje su ograničene u usporedbi s tekućim programom Erasmus+.

- **Proporcionalnost**

Ovim će Prijedlogom biti obuhvaćeni svi sektori obrazovanja i osposobljavanja (škole, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih), mladi i sport na usmjeren i pojednostavnjen način. Njime će se ojačati dokazane i provjerene mjere čiji je učinak vidljiv u evaluaciji programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja. Da bi se maksimalno povećao njihov učinak, broj aktivnosti mobilnosti u svrhu učenja i aktivnosti suradnje povećat će se u sektorima koji pokazuju najbolje rezultate, kako bi se odgovorilo na veliku nezadovoljenu potrebu i riješili izazovi opisani u odjeljku 1. Postojeće mjere, poput obrazovanja odraslih, sporta i aktivnosti Jean Monnet, bit će pojednostavnjene i ponovno usmjerene, uzimajući u obzir rezultate evaluacije programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja za razdoblje od 2014. do 2020.¹³ i savjetovanja s dionicima. Promicat će se upotreba novih i fleksibilnih načina rada kako bi se proširio doseg Programa (poput virtualne suradnje te kratkoročne i grupne mobilnosti). Uvest će se ograničen broj novih mjera radi rješavanja novih izazova i političkih prioriteta (poput inicijative „Europska sveučilišta” i aktivnosti Jean Monnet u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja). Te se mjere smatraju najprikladnijima kako bi Program postao uključiviji i učinkovitiji.

Predložena poboljšanja bit će integrirana u postojeću strukturu programa i upotrebljavat će postojeće mehanizme provedbe kako bi se osigurala maksimalna stabilnost i kontinuitet s prethodnim programom. Stoga ova inicijativa ne prelazi okvir onoga što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Predloženi je instrument uredba Europskog parlamenta i Vijeća.

3. REZULTATI EX POST EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- **Retrospektivne evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Iz prethodno navedene evaluacije programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja za razdoblje 2014.–2020., kojom se ocjenjivao napredak u provedbi programa u razdoblju 2014.–2016. i dugoročni učinak prethodnih programa, vidljivo je da je rezultat tekućeg programa Erasmus+ jedinstven skup ishoda u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta koji iznimno cijene dionici i javnost. Naglašena je postojana dodana vrijednost programa Erasmus+ i njegovih prethodnika. Evaluacijom je utvrđeno i da su svi prethodno ocijenjeni programi bili vrlo učinkoviti, a program Erasmus + je ujednačeniji, relevantniji i samo djelomično učinkovitiji od prethodnika. Osim toga, naglašeni su pozitivni učinci integriranog karaktera Programa kojim je obuhvaćeno učenje u svim kontekstima i fazama života (logika cjeloživotnog učenja). Utvrđeno je i da su načini provedbe općenito jasni i primjereni svrsi.

U evaluaciji su navedena i neka područja u kojima su potrebna poboljšanja, posebno:

- u smislu relevantnosti u evaluaciji se naglašava potreba za većim sudjelovanjem osoba s manje mogućnosti i olakšavanjem sudjelovanja manjih organizacija kako bi

¹³ COM(2018) 50 final i SWD(2018) 40 final.

program bio uključiviji; za jačanjem mjera za poticanje razumijevanja europske integracije i osjećaja pripadnosti Europi, posebno među najmlađim generacijama;

- u smislu učinkovitosti, potrebno je povećati broj mjera u sektorima s najboljim rezultatima koji su dosad dobivali relativno manje financijskih sredstava, poput sektora obrazovanja, strukovnog obrazovanja i mladih, čime će se doprinijeti jačanju dimenzije uključivosti Programa;
- u smislu učinkovitosti postupci za prijavu i izvješćivanje mogu se dodatno pojednostavniti kako bi se smanjilo administrativno opterećenje korisnika i optimizirali *online* postupci.

Ovim se Prijedlogom u velikoj mjeri uzimaju u obzir rezultati i preporuke za poboljšanje sljedećeg programa koje je iznio vanjski ocjenjivač.

Glavni rezultati evaluacije sredinom provedbenog razdoblja dodatno su opisani u procjeni učinka (vidjeti odjeljak 1.3.1.), a detaljan pregled rezultata i preporuka evaluacije nalazi se u radnom dokumentu službi Komisije uz izvješće o evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja¹⁴.

• **Savjetovanja s dionicima**

Opsežna javna savjetovanja i savjetovanja s dionicima odvijala su se od studenoga 2016. i u većem dijelu 2017. u kontekstu evaluacije programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja u svim zemljama sudionicama programa¹⁵. Riječ je o kombinaciji aktivnosti savjetovanja: polustrukturiranim intervjuima, internetskim anketama za korisnike programa, studijama slučaja i otvorenoj javnoj raspravi koja je pokrenuta 28. veljače 2017. i koja je trajala tri mjeseca u cilju prikupljanja mišljenja opće javnosti i svih zainteresiranih skupina. Prikupljali su se podaci i stajališta tijela koja provode program, osoba i organizacija koje nisu korisnici programa te tijela za provedbu ostalih usporedivih programa. Obavljena su i *ad hoc* savjetovanja s dionicima o aktivnostima Jean Monnet i Instrumentu jamstva za studentske zajmove. Sve zainteresirane strane dostavile su ukupno više od milijun odgovora.

Zemlje sudionice programa dostavile su nacionalna izvješća o provedbi i učinku mjera programa Erasmus+ kojima su morale upravljati na svojim državnim područjima.

Iz podataka prikupljenih tijekom tih savjetovanja vidljiva je jednoglasna potpora država članica, odgojno-obrazovnih ustanova i sudionika daljnjem jačanju programa uz očuvanje stabilnosti i kontinuiteta programa u smislu osnovne strukture i mehanizama provedbe. Glavna područja budućih poboljšanja utvrđena tijekom savjetovanja odnosila su se na potrebu za daljnjim pojednostavnjivanjem pravila programa i smanjenjem administrativnog opterećenja, posebno u pogledu decentraliziranih međunarodnih mjera u području visokog obrazovanja te na potrebu za većom uključivošću programa. Predloženo je i preispitivanje udjela sektora programa u smislu dodijeljenih sredstava i naknadnog broja mjera u sektorima.

Dionici su naglasili i da bi budući program trebao ostati integriran i temeljiti se na konceptu cjeloživotnog učenja te su istaknuli potrebu za daljnjim pojednostavnjivanjem postupaka, među ostalim optimizacijom internetskih alata i povećanjem fleksibilnosti proračuna. To je posebno potrebno u slučaju međunarodnih mjera programa u području visokog obrazovanja kojima zasebno i prekruto upravljaju nacionalne agencije za svaku svjetsku regiju. Istaknuli su i potrebu za jačanjem sinergija s europskim strukturnim i investicijskim fondovima.

¹⁴ SWD(2018) 40 final.

¹⁵ Zemlje sudionice programa, odnosno 28 država članica, Island, Lihtenštajn, Norveška, Makedonija i Turska.

Od 9. siječnja 2018. do 9. ožujka 2018. provedeno je zasebno javno savjetovanje¹⁶ u kontekstu priprema sljedeće generacije financijskih programa za razdoblje nakon 2020., među ostalim i radi prikupljanja informacija za oblikovanje budućeg programa.

Tim je savjetovanjem potvrđeno da se tekući program Erasmus+ smatra jednim od najuspješnijih i najrelevantnijih programa Unije. Dionici su posebno naglasili europsku dodanu vrijednost programa Erasmus+ u usporedbi sa sličnim nacionalnim programima. Integrirana struktura programa i načini upravljanja njime smatraju se prikladnima i svrsishodnima.

Kad je riječ o glavnim izazovima budućeg programa, savjetovanjem su potvrđeni rezultati ranijih savjetovanja (potreba za učinkovitim uključivanjem ciljnih skupina u najnepovoljnijem položaju i za olakšavanjem sudjelovanja organizacija na lokalnoj razini i novih sudionika; nedovoljna razina financiranja koja se smatra preprekom za ostvarenje punog potencijala programa te potreba za daljnjim pojednostavnjivanjem postupaka podnošenja prijave i izvješćivanja). Dionici su istaknuli i ograničenu dodanu vrijednost Instrumenta jamstva za studentske zajmove.

Kad je riječ o ciljevima budućeg programa, dionici su naglasili potrebu za preusmjeravanjem prioriteta prema većoj socijalnoj uključenosti i pravednosti, modernizaciji obrazovanja i osposobljavanja te snažnijem naglasku na europskom identitetu, aktivnom građanstvu i sudjelovanju u demokratskom životu. Ključne poruke dionika odnosile su se na poboljšanje kratkoročnih mogućnosti za mobilnost, mogućnosti za mobilnost učenika i bolju mobilnost odraslih, uzajamno priznavanje diploma, više virtualnih alata, više manjih projekata, veći proračun programa, bolje povezivanje sa susjednim zemljama i proširenje geografskog opsega suradnje na ostatak svijeta, veću fleksibilnost te proširene mogućnosti međusektorske suradnje. Dionici su istaknuli i potrebu za boljim sinergijama s Europskim socijalnim fondom te poboljšanjem širenja i učinkovitog iskorištavanja rezultata projekata.

Više informacija o savjetovanjima s dionicima navedeno je u prethodno navedenoj evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja i u procjeni učinka (vidjeti Prilog II.).

- **Vanjsko stručno znanje**

Komisija se pri izradi prethodno navedene evaluacije programa sredinom provedbenog razdoblja oslanjala na stručnost vanjskog izvođača i ostale revidirane studije.

Vanjski je izvođač¹⁷ u svojem izvješću sažeo rezultate evaluacije programa Erasmus+ u razdoblju od 2014. do 2016. i prethodnih programa u razdoblju od 2007. do 2013. Analizom su obuhvaćeni svi sektori programa: obrazovanje, osposobljavanje, mladi i sport te aktivnosti Jean Monnet i Instrument jamstva za studentske zajmove. Obuhvaćene su i sve vrste financiranih mjera. Evaluacija sadržava i ciljanu evaluaciju mjere koja se trenutno probno ispituje u okviru programa eTwinning Plus.

Evaluacija je strukturirana prema pet kriterija za evaluaciju (relevantnost, usklađenost, djelotvornost, učinkovitost i dodana vrijednost za Uniju).

Osim toga, u prilogu izvješću nalazi se i nekoliko samostalnih izvješća: evaluacija Instrumenta jamstva za studentske zajmove i aktivnosti Jean Monnet, sažeto izvješće o rezultatima tromjesečnog otvorenog javnog savjetovanja pokrenutog u veljači 2017. i sažetak izvješća nacionalnih tijela.

¹⁶ Savjetovanje je provodilo Glavno tajništvo Europske Komisije, a obuhvaćalo je skup programa u području obrazovanja/osposobljavanja, kulture, građanstva i pravosuđa. Tijekom savjetovanja dostavljeno je 1 127 odgovora koji su se izravno odnosili na program Erasmus+. [Otvoreno javno savjetovanje o fondovima EU-a u području vrijednosti i mobilnosti.](#)

¹⁷ Vidjeti http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_hr.

Vanjski je izvršitelj u svojem izvješću naveo nekoliko područja u kojima su potrebna poboljšanja i iznio preporuke za njih. Kako je već navedeno, Komisija je svoje izvješće o evaluaciji programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja temeljila na tim rezultatima i preporukama.

- **Procjena učinka**

Procjena učinka bila je usmjerena na dvije mogućnosti:

- (1) nastavak programa u trenutačnom obliku s trenutačnim proračunom uz ispravke zbog namjere Ujedinjene Kraljevine da napusti Uniju (EU-27), koji je minimalna kritična masa ulaganja u područje obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta na razini Unije radi zadržavanja pozitivnog ishoda. Bolja učinkovitost mogla bi se postići pojednostavnjenjem i preusmjeravanjem nekih postojećih mjera;
- (2) ojačani, uključiviji i prošireni program s brojnim poboljšanjima koja bi omogućila uspješnije rješavanje izazova utvrđenih evaluacijom sredinom provedbenog razdoblja i naknadnim savjetovanjima, te uzimanje u obzir i najnovijeg razvoja u području politika.

Najprihvatljivija mogućnost navedena u procjeni učinka je ojačani program u skladu s prethodno navedenom Komunikacijom od 2. svibnja 2018. o višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027.

U procjeni učinka osmišljeno je nekoliko dodatnih mogućnosti usmjerenih na poboljšanja i novosti u usporedbi s tekućim programom, uz zadržavanje trenutačne integrirane strukture programa i mehanizama provedbe. Predviđeno je okvirno prioritarno rangiranje nekoliko poboljšanja i novosti koji se mogu provesti u slučaju umjerenog povećanja proračuna programa na temelju sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira, dok se ostali mogu provesti samo u slučaju većeg povećanja ukupnog proračuna.

Opseg i broj financiranih mjera:

- mogli bi ostati stabilni u slučaju slične omotnice uz poboljšanja u smislu učinkovitosti i pojednostavnjenja tako što bi se određene mjere pojednostavnile i na njih bi se stavio novi naglasak, zahvaljujući čemu bi Program funkcionirao jednako učinkovito kao tijekom programskog razdoblja 2014.–2020.; ili
- u slučaju povećanja omotnice Programa opseg i broj različitih postojećih mjera mogli bi se povećati te bi se u potpunosti mogle provesti utvrđene nove aktivnosti, uključujući i one koje su skupe, čime bi se proširio opseg i povećala europska dodana vrijednost Programa.

Drugi prijedlog smatra se najboljim odabirom politike zbog sljedećih razloga:

- u smislu ciljeva Programa najprihvatljivija mogućnost politike najbolje odgovara potrebi za instrumentom kojim se učinkovito ispunjavaju ciljevi Unije nakon 2020., posebno potreba za većom mobilnosti i više razmjena u svim kategorijama učenika te potreba za povećanjem napora da se uključe učenici s manje mogućnosti i za povećanjem mogućnosti za suradnju, uključujući manje organizacije, te da se tako zbliže Europljani i osnaži europski identitet i predanost zajedničkim europskim vrijednostima u vremenima rastućeg populizma;
- u smislu prioriteta najprihvatljivija mogućnost politike osmišljena je radi boljeg usklađivanja mjera s prioritetima na razini Unije i uzima u obzir povratne informacije koje su dostavili dionici i opća javnost u kontekstu evaluacije sredinom provedbenog razdoblja i kampanje povodom 30. godišnjice programa Erasmus. Ta

mogućnost podrazumijeva racionalizaciju i preusmjeravanje određenih postojećih mjera. Na primjer, neke će mjere biti posebno usmjerene na aktivnosti kojima se potiče razvoj kompetencija u područjima okrenutima budućnosti; cilj drugih mjera bit će poticanje inovacija u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta; aktivnosti Jean Monnet djelomično će se preusmjeriti, na primjer, na učenike u školama, a mjere u sektoru obrazovanja odraslih bit će usmjerene na preciznije definiranu ciljnu skupinu (niskokvalificirane). Istodobno, Prijedlogom se ojačava dimenzija uključivosti Programa prilagodbom određenih postojećih mjera i uvođenjem novih mjera (poput kratkoročne i grupne mobilnosti te virtualne suradnje). Osim toga, najprihvatljivijom mogućnošću politike utvrđuje se određena razina fleksibilnosti kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti i potrebe koje se pojavljuju tijekom programskog razdoblja;

- u smislu mehanizma za provedbu najprihvatljivija mogućnost politike, čiji je cilj zadržavanje postojeće i jedinstvene kombinacije načina upravljanja tekućim programom Erasmus+ na temelju pozitivnog iskustva s provedbom programa, prema evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja, omogućit će stavljanje naglaska na provedbu i rezultate, uz smanjivanje administrativnog opterećenja na najmanju moguću mjeru. Nacionalne agencije uspostavljene u svim zemljama koje sudjeluju u tekućem programu Erasmus+ (neizravno upravljanje) i dalje će biti zadužene za upravljanje glavninom sredstava, odnosno većinom sredstava za mjere u području mobilnosti i suradnje. Nacionalne agencije osposobljene su za upravljanje velikim brojem mjera koje se financiraju relativno malim iznosima, a koje zahtijevaju blizinu s korisnicima, prilagodbu različitosti nacionalnih sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih te usklađivanje s nacionalnim prioritetima. Izravno upravljanje zadržat će se za niz posebnih mjera: 1. koje nemaju kritičnu masu proračunskih sredstava za decentralizaciju, 2. koje zahtijevaju intervenciju na europskoj ili svjetskoj razini, 3. koje su još uvijek u početnoj fazi na konceptualnoj razini i prije decentralizacije trebaju proći pokusnu fazu ili 4. koje zahtijevaju konkurenciju na temelju izvrsnosti. Osim toga, najprihvatljivija mogućnost politike omogućit će određenu razinu fleksibilnosti kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti i potrebe tijekom višegodišnjeg programskog razdoblja.

Ovaj je Prijedlog u potpunosti u skladu s najprihvatljivijom mogućnosti politike.

Odbor za nadzor regulative 13. travnja 2018. izdao je pozitivno mišljenje sa zadržkama¹⁸, podrazumijevajući da bi nacrt izvješća o procjeni učinka trebalo prilagoditi kako bi se uključile preporuke Odbora o nekim ključnim aspektima. Stoga je Izvješće revidirano kako bi se:

- (1) jasnije naveli razlozi za nastavak i produljenje nekih predloženih mjera, posebno aktivnosti Jean Monnet te aktivnosti u području sporta i obrazovanja odraslih, kako bi se s tim povećala učinkovitost i kakva bi bila dodana vrijednost;
- (2) dodatno razradila analiza učinkovitosti i relevantnosti novih inicijativa i pojasnile predložene mjere u pogledu mobilnosti učenika; osnažila hijerarhija predloženih novih ili proširenih mjera te bolje naglasili mogući rizici i načini njihova ublažavanja;
- (3) pojasnio koncept uključenosti i njegove posljedice za program Erasmus te dodatno razradile moguće sinergije s drugim budućim programima i instrumentima Unije.

¹⁸ SEC(2018) 265. Ovo mišljenje odnosi se na nacrt izvješća o procjeni učinka koje se razlikuje od donesenog.

Mišljenje i prilagodbe Izvješća o procjeni učinka detaljno su navedene u njegovu prvom prilogu.

- **Pojednostavnjenje**

Cilj je ovog Prijedloga smanjenje opterećenja za korisnike i provedbena tijela u skladu s jednim od transverzalnih ciljeva višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2020. Pravila i postupci za dodjelu bespovratnih sredstava, izvješćivanje, praćenje i kontrolu u najvećoj su mogućoj mjeri usklađeni s pravilima i postupcima koji su zajednički svim instrumentima financiranja, a u najvećoj mogućoj mjeri primjenjuju se i zajednička horizontalna pravila Financijske uredbe.¹⁹ Zahvaljujući pojednostavnjenju i racionalizaciji zajedničkih pokazatelja i kriterija za odabir smanjit će se i izravno opterećenje korisnika i nacionalnih agencija. Osim toga, administrativno opterećenje korisnika smanjit će se većom upotrebom poboljšanih internetskih alata.

U postojeću strukturu programa integrirat će se poboljšanja i novosti te će se upotrebljavati postojeći mehanizmi provedbe. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri osigurao kontinuitet s programskim razdobljem 2014.–2020., uspostaviti će se jednostavan i proporcionalan postupak za ponovno imenovanje nacionalnih agencija zaduženih za upravljanje Programom na nacionalnoj razini i neovisnih revizorskih tijela nadležnih za reviziju tijekom trenutnog programskog razdoblja. Zahvaljujući prednostima takvog jednostavnog postupka za imenovanje provedbenih struktura oslobodit će se resursi na nacionalnoj razini za pripremu programa sljedeće generacije.

Cilj je ovog Prijedloga i daljnje pojednostavnjenje strukture programa. U skladu s preporukama evaluacije sredinom provedbenog razdoblja racionalizirat će se struktura određenih mjera kako bi se mjere bolje usmjerile i izbjegla preklapanja, na primjer razlikovanjem partnerstava usmjerenih na inovacije i partnerstava čije su svrhe uzajamno učenje, suradnja i razmjena najbolje prakse. Osim toga, većina mjera u području mobilnosti objedinit će se u jednu ključnu mjeru, čime se mobilnost učenika prebacuje iz ključne mjere 2 (suradnja među organizacijama) u ključnu mjeru 1 (mobilnost osoba u svrhu učenja). Mjere Programa odsad će biti organizirane prema logici ključnih mjera, uključujući u području sporta, čime se olakšava međusektorska dinamika.

Pristup sljedećem programu pojednostavnit će se za manje organizacije, poput lokalnih organizacija, novih sudionika i osoba do kojih se teže dopire. Potencijalni kandidati mogu biti obeshrabreni postupcima podnošenja prijave i administrativnim opterećenjem koje proizlazi iz upravljanja projektima Unije. Iako podnositelji zahtjeva cijene primjenu jednostavnijih mogućnosti u pogledu troškova i bespovratnih sredstava (jednokratni iznosi, jedinični troškovi i paušalne stope), birokracija je glavni problem za neke od njih, a posebno za manje organizacije, na primjer u sektorima škola, obrazovanja odraslih i mladih. Ovim Prijedlogom provest će se mjera (manja partnerstva) koja je osmišljena posebno za takve manje subjekte, s nižom razinom administrativnih kriterija i zahtjeva u usporedbi s drugim tradicionalnim projektima suradnje, u cilju smanjenja prepreka za ulazak u program za organizacije s manjim organizacijskim kapacitetima i nove sudionike. Tom mjerom podupirat će se i fleksibilni načini rada (u pravilu transnacionalni, odnosno u posebnim slučajevima nacionalne aktivnosti sa snažnom europskom dimenzijom), pa će organizacije moći doprijeti do osoba s manje mogućnosti.

Integriranje drugih posebnih Unijinih programa mobilnosti sa snažnom dimenzijom učenja iz drugih političkih područja u Program doprinijet će boljoj provedbenoj usklađenosti te

¹⁹ [Upućivanje].

dodatnom pojednostavnjenju i učinkovitosti. Ono će olakšati i pristup korisnika i dionika mobilnostima u svrhu učenja, približavajući se ideji o osiguravanju usluge „sve na jednom mjestu” za Unijine programe mobilnosti u okviru programa Erasmus.

Štoviše, kako je vidljivo iz evaluacije sredinom provedbenog razdoblja, potrebno je znatno pojednostavniti način provedbe međunarodnih aktivnosti Programa. Trenutačno se neke aktivnosti financiraju iz četiriju različitih instrumenata Unije za vanjsku suradnju²⁰ te iz Europskog razvojnog fonda. Te će se aktivnosti pojednostavniti smanjenjem broja instrumenata za vanjsku suradnju i racionalizacijom postupaka za planiranje provedbe aktivnosti programa Erasmus u okviru tih instrumenata.

- **Temeljna prava**

Ovaj je Prijedlog u potpunosti u skladu s Poveljom Unije o temeljnim pravima. Konkretno, ovim se Prijedlogom u potpunosti uzimaju u obzir članak 14. (pravo na obrazovanje), članak 15. (sloboda izbora zanimanja i pravo na rad), članak 21. (nediskriminacija), članak 23. (ravnopravnost žena i muškaraca), članak 24. (prava djeteta), članak 26. (integracija osoba s invaliditetom), članak 31. (poštenu i pravični radni uvjeti) te članak 32. (zabrana rada djece i zaštita mladih pri radu) Povelje.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

U skladu s prijedlogom Komisije za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. financijska omotnica za provedbu Programa u istom razdoblju iznositi će 30 000 000 000 EUR.

Više informacija o utjecaju na proračun i potrebnim ljudskim i administrativnim resursima navedeno je u Zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom Prijedlogu.

5. OSTALI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Uspješnosti Programa stalno će se pratiti za potrebe upravljanja, izvješćivanja i odgovornosti, komunikacije, vidljivosti i iskorištavanja rezultata. Ključni pokazatelji uspješnosti utvrditi će se u Prilogu predloženoj Uredbi, ali Komisija planira provoditi dodatne stalne aktivnosti praćenja, kako je dodatno objašnjeno u odjeljku 5.1. procjene učinka. Cilj tih aktivnosti bit će ocjena napretka prema postizanju ciljeva ishoda i rezultata Programa te praćenje pokazatelja uspješnosti u kratkoročnom, srednjoročnom i dugoročnom razdoblju na temelju prethodno definiranih ciljeva i referentnih vrijednosti.

Osim toga, složeniji i ambiciozniji pokazatelji s dugoročnim učinkom mjeriti će se samo nekoliko puta tijekom programskog ciklusa u okviru službene evaluacije sredinom provedbenog razdoblja i *ex post* evaluacije budućeg programa ili ciljanim neovisnim studijama i istraživanjima vanjskih stručnjaka. Neka se istraživanja mogu upotrebljavati za mjerenje uzročnog učinka određenih mjera Programa.

Nadalje, mehanizmima praćenja i evaluacije, uzimajući u obzir rezultate izvješća o evaluaciji programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja u razdoblju 2014.–2020., izbjeći će se nepotrebno opterećenje korisnika Programa i provedbenih tijela u smislu broja i učestalosti istraživanja, uzoraka ispitanika, količine i razine složenosti prikupljenih podataka itd.

²⁰ Instrument pretprijetne pomoći (IPA); Europski instrument za susjedstvo (ENI); Instrument za razvojnu suradnju (DCI); Instrument za partnerstvo za suradnju s trećim zemljama (PI).

Države članice doprinijet će postupku praćenja i evaluacije podnošenjem nacionalnih izvješća o provedbi programa na svojem državnom području.

Evaluacije će se provoditi u skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016.²¹, u kojem su se tri institucije dogovorile da bi evaluacije postojećeg zakonodavstva i politike trebale poslužiti kao temelj za procjene učinka mogućnosti za daljnje mjere. Evaluacijama će se procijeniti učinci programa na terenu na temelju pokazatelja/ciljeva programa i detaljne analize toga u kolikoj se mjeri može smatrati relevantnim, učinkovitim i djelotvornim te ima li dovoljnu dodanu vrijednost EU-a te je li usklađen s drugim politikama EU-a. Evaluacije će uključivati stečena iskustva u vezi s utvrđivanjem mogućih nedostataka/problema ili mogućnostima za daljnje poboljšanje mjera ili njihovih rezultata ili kako bi se omogućilo da se one u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste ili da ostvare najveći mogući učinak.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga**

U *Poglavlju I. – Opće odredbe* predložene Uredbe utvrđuju se njezin predmet, definicije određenih pojmova za potrebe ove Uredbe te opći i posebni ciljevi Programa. Programom se nastoji podupirati obrazovni, profesionalni i osobni razvoj osoba u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, u Europi i izvan nje, i tako doprinosti održivom rastu, radnim mjestima i socijalnoj koheziji, te jačati europski identitet. Ključni je instrument za potporu provedbi politika Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Posebni ciljevi utvrđeni su za sva tri područja politike Programa (obrazovanje i osposobljavanje, mladi i sport).

Svako je područje politike strukturirano u okviru tri ključne mjere: mobilnost u svrhu učenja (ključna mjera 1), suradnja među organizacijama i institucijama (ključna mjera 2) i potpora oblikovanju politika i suradnji (ključna mjera 3).

U *poglavljima II. – IV.* utvrđuju se aktivnosti koje se podupiru Programom u svakom području politike i u okviru svake ključne mjere, odnosno u području obrazovanja i osposobljavanja (Poglavlje II.), mladih (Poglavlje III.) i sporta (Poglavlje IV.).

U *Poglavlju V. – Financijske odredbe* utvrđuju se proračunska omotnica Programa za razdoblje 2021.–2027. i predviđeni oblici financiranja Unije. Primarni referentni iznos je 30 000 000 000 EUR. Predviđena je i dodjela dodatnog financijskog doprinosa u okviru vanjskih instrumenata. Za određene mjere utvrđuju se minimalni iznosi ili pragovi kako bi se zakonodavcu omogućilo upravljanje provedbom različitih dimenzija Programa.

U *Poglavlju VI. – Sudjelovanje u programu* određuje se koje se treće zemlje mogu pridružiti Programu i uvjeti za njihovo potpuno sudjelovanje zajedno s državama članicama. Te treće zemlje moraju ispunjavati sve uvjete utvrđene ovom Uredbom za države članice, poput obveze uspostave nacionalne agencije. Organizacije i osobe iz drugih trećih zemalja svejedno mogu sudjelovati u nekim mjerama koje se podupiru Programom. U tom se poglavlju utvrđuju i određena posebna pravila koja se primjenjuju na izravno i neizravno upravljanje u smislu Financijske uredbe, posebno u pogledu subjekata koji mogu zatražiti financiranje i sudjelovanja stručnjaka u komisiji za evaluaciju iz članka [150. stavka 3.] Financijske uredbe.

Poglavljem VII. – Planiranje, praćenje i evaluacija utvrđuju se odredbe nužne za dodjelu ovlasti Komisiji za donošenje programa rada i delegiranih ovlasti za preispitivanje i/ili

²¹ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

nadopunjavanje pokazatelja uspješnosti. Utvrđuju se i uvjeti u smislu praćenja, izvješćivanja i evaluacije uspješnosti Programa.

Poglavljem VIII. – Informiranje, priopćavanje i širenje informacija utvrđuju se zahtjevi za sve predmetne subjekte u pogledu širenja informacija, promidžbe i praćenja u vezi sa svim mjerama koje se podupiru Programom.

Poglavljem IX. – Sustav upravljanja i revizije utvrđuje se odredba o uspostavi i funkcioniranju tijela koja provode Program. U smislu upravljanja predloženi provedbeni mehanizam je kombinacija neizravnog i izravnog upravljanja. Kombinacija načina upravljanja temelji se na postojećim strukturama tekućeg programa. Nacionalne agencije bit će zadužene za upravljanje glavninom sredstava Programa.

Poglavljem X. – Sustav kontrole utvrđuje se potreban nadzorni sustav kako bi se osiguralo da su financijski interesi Unije propisno uzeti u obzir pri provedbi mjera financiranih u skladu s ovom Uredbom.

U *Poglavlju XI. – Komplementarnost s drugim politikama, programima i fondovima Unije* propisuje se da se Program provodi tako da se osigura opća dosljednost i komplementarnost Programa s ostalim politikama i instrumentima Unije i načelom dopune sredstava. Predviđena su posebna pravila kako bi se omogućila komplementarnost između Programa i europskih strukturnih i investicijskih fondova.

U *Poglavlju XII – Prijelazne i završne odredbe* utvrđuju se odredbe nužne za dodjelu delegiranih ovlasti Komisiji i osiguravanje prijelaza između programa. U pogledu odbora koji u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 mora pomagati Komisiji u donošenju provedbenih akata, riječ je o odboru uspostavljenom člankom 36. Uredbe (EU) br. 1288/2013 o uspostavi programa Erasmus+. Završnim odredbama utvrđuje se dan stupanja na snagu predložene Uredbe koja je u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama od 1. siječnja 2021.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 165. stavak 4. i članak 166. stavak 4.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora²²,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²³,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) U kontekstu brzih i korjenitih promjena do kojih je došlo zbog tehnološke revolucije i globalizacije ulaganje u mobilnost u svrhu učenja, suradnju i razvoj inovativnih politika u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta ključno je za izgradnju uključivih, povezanih i otpornih društava te za održavanje konkurentnosti Unije, istodobno doprinoseći jačanju europskog identiteta i demokratičnijoj Uniji.
- (2) U svojoj Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet” od 14. studenoga 2017. Komisija je predstavila svoju viziju o stvaranju europskog prostora obrazovanja do 2025., u kojemu granice ne bi predstavljale prepreku učenju; Uniji u kojoj bi boravak u drugoj državi članici radi studija i učenja, u bilo kojem obliku ili okruženju, postao standard i u kojoj bi se uvriježilo i da ljudi osim materinskog govora još dva jezika; Uniji u kojoj bi građani imali snažan osjećaj europskog identiteta, bili svjesni europske kulturne baštine i njezine raznolikosti. U tom je kontekstu Komisija naglasila potrebu jačanja dokazanog i provjerenog programa Erasmus+ u svim kategorijama sudionika koje već obuhvaća i potrebu da se obuhvate učenici s manje mogućnosti.
- (3) Važnost obrazovanja, osposobljavanja i mladih za budućnost Unije odražava se u Komunikaciji Komisije od 14. veljače 2018. pod nazivom „Nov, moderan višegodišnji financijski okvir za Europsku uniju koja učinkovito ostvaruje svoje prioritete nakon 2020.”²⁴, u kojoj se naglašava kako je potrebno ispuniti obveze koje su država članice preuzele na socijalnom samitu u Göteborgu, uključujući potpunom provedbom

²² SL C , , str .²³ SL C , , str. .²⁴ COM(2018) 98 final.

europskog stupa socijalnih prava²⁵ i njegova prvog načela o obrazovanju, osposobljavanju i cjeloživotnom učenju. U Komunikaciji se naglašava potreba da se povećaju mobilnost i razmjene, uključujući putem znatno ojačanog, uključivog i proširenog programa, kako je zatražilo Europsko vijeće u svojim zaključcima od 14. prosinca 2017.

- (4) U kontekstu europskog stupa socijalnih prava, koji su 17. studenoga 2017. svečano proglasili i potpisali Europski parlament, Vijeće i Komisija, kao prvo ključno načelo utvrđuje se da svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada.
- (5) U Bratislavi 16. rujna 2016. čelnici 27 država članica istaknuli su svoju odlučnost da se mladima pruže bolje mogućnosti. U Rimskoj deklaraciji potpisanoj 25. ožujka 2017. čelnici 27 država članica te Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije obvezali su se da će se zalagati za Uniju u kojoj se mladima pruža najbolje obrazovanje i osposobljavanje te u kojoj oni mogu studirati i pronaći posao diljem Unije; Uniju koja čuva našu kulturnu baštinu i promiče kulturnu raznolikost.
- (6) U Izvješću o evaluaciji sredini provedbenog razdoblja programa Erasmus+ za razdoblje 2014.–2020. potvrđeno je da je stvaranje jedinstvenog programa za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport rezultiralo znatnim pojednostavnjenjem, racionalizacijom i sinergijama u upravljanju programom, ali su potrebna dodatna poboljšanja kako bi se dodatno konsolidirala veća učinkovitost programa za razdoblje 2014.–2020. U savjetovanjima za evaluaciju sredinom provedbenog razdoblja i o idućem programu države članice i dionici izrazili su snažnu podršku u vezi s nastavkom opsega, strukture i mehanizama provedbe programa te su pozvali na niz poboljšanja, poput toga da program bude uključiviji. Izrazili su i svoju punu potporu u vezi s tim da program ostane integriran te da se temelji na paradigmi cjeloživotnog učenja. Europski parlament u svojoj Rezoluciji od 2. veljače 2017. o provedbi programa Erasmus+ pozdravio je integriranu strukturu programa i pozvao Komisiju da u cijelosti iskoristi dimenziju programa u vezi sa cjeloživotnim učenjem podupiranjem i poticanjem međusektorske suradnje u idućem programu. Države članice i dionici također su naglasili da je potrebno očuvati snažnu međunarodnu dimenziju u programu te je proširiti na druge sektore obrazovanja i osposobljavanja.
- (7) U otvorenom javnom savjetovanju o financiranju Unije u područjima vrijednosti i mobilnosti potvrđeni su ti ključni rezultati te je naglašena potreba da idući program bude uključiviji te da nastavi biti usmjeren na prioritete u pogledu modernizacije sustava obrazovanja i osposobljavanja te jačanje prioriteta u pogledu poticanja europskog identiteta, aktivnog građanstva i sudjelovanja u demokratskom životu.
- (8) U svojoj Komunikaciji „Moderan proračun Unije koja štiti, osnažuje i brani: višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027.”²⁶, donesenoj 2. svibnja 2018., Komisija je pozvala na veću usredotočenost na mlade u idućem financijskom okviru, posebno tako da se više nego udvostruči program Erasmus+ 2014.–2020., jedan od najvidljivijih uspjeha Unije. U novom bi se Programu trebalo usredotočiti na uključivost te doprijeti do više mladih s manje mogućnosti. Tako bi se omogućilo da više mladih ode u drugu zemlju kako bi učili ili radili.
- (9) U tom kontekstu, važno je uspostaviti idući program za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport („Program”) koji slijedi nakon programa Erasmus+ za razdoblje 2014.–

²⁵ SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

²⁶ COM(2018) 321 final.

2020., uspostavljenog Uredbom (EU) br. 1288/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁷. Integriranu narav programa za razdoblje 2014.–2020. kojim se obuhvaća učenje u svim kontekstima – formalnom, neformalnom i informalnom te u svim fazama života – trebalo bi zadržati radi poticanja fleksibilnih načina učenja kojima se pojedincima omogućuje razvoj tih kompetencija koje su potrebne za suočavanje s izazovima 21. stoljeća.

- (10) Program bi trebao imati mogućnosti za još veći doprinos provedbi političkih ciljeva i prioriteta Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. Koherentan pristup cjeloživotnog učenja od presudne je važnosti za upravljanje različitim promjenama kroz koje se prolazi tijekom životnog vijeka. Unapređenjem tog pristupa idući program trebao bi biti blisko povezan s općim strateškim okvirom za političku suradnju Unije u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih, uključujući političke programe za škole, visoko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te učenje odraslih, te istodobno jačati i razvijati nove sinergije s drugim povezanim programima i političkim područjima Unije.
- (11) Program je ključan element uspostavljanja europskog prostora obrazovanja. Trebao bi imati mogućnosti da doprinese idućem strateškom okviru za suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja i Programu vještina za Europu²⁸ zahvaljujući zajedničkoj obvezi u pogledu strateške važnosti vještina i kompetencija za održiva radna mjesta, rast i konkurentnost. Trebao bi poduprijeti države članice u postizanju ciljeva Pariške deklaracije o promicanju građanstva i zajedničkih vrijednosti slobode, tolerancije i nediskriminacije putem obrazovanja²⁹.
- (12) Program bi trebao biti usklađen s novom strategijom Europske unije za mlade³⁰, okvirom za europsku suradnju u području mladih za razdoblje 2019.–2027., na temelju Komunikacije Komisije od 22. svibnja 2018. „Uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih: nova strategija EU-a za mlade”³¹.
- (13) Programom bi se trebao uzeti u obzir plan rada Unije za sport koji je okvir za suradnju na razini Unije u području sporta za razdoblje [...] ³². Trebalo bi osigurati koherentnost i komplementarnost između plana rada Unije i aktivnosti koje se podupiru Programom u području sporta. Potrebno je posebno se usredotočiti na sportove na lokalnoj razini, uzimajući u obzir važnu ulogu sporta u promicanju tjelesne aktivnosti i zdravog načina života, socijalne uključenosti i ravnopravnosti. Programom bi se trebalo doprinijeti promicanju zajedničkih europskih vrijednosti putem sporta, dobrog upravljanja i integriteta u sportu te obrazovanja, osposobljavanja i stjecanja vještina putem sporta.
- (14) Program bi trebao doprinijeti jačanju Unijinog inovacijskog kapaciteta, posebno podupiranjem aktivnosti mobilnosti i suradnje kojima se potiče razvoj kompetencija u područjima ili disciplinama okrenutima budućnosti poput znanosti, tehnologije, inženjerstva i matematike, klimatskih promjena, okoliša, čiste energije, umjetne inteligencije, robotike, analize podataka i umjetnosti/dizajna, kako bi se ljudima pomoglo da steknu znanje, vještine i kompetencije koji su im potrebni za budućnost.

²⁷ Uredba (EU) br. 1288/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi programa „Erasmus+”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport i stavljanju izvan snage odluka br. 1719/2006/EZ, 1720/2006/EZ i 1298/2008/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 50.).

²⁸ COM(2016) 381 final.

²⁹ [Upućivanje].

³⁰ [Upućivanje – *Vijeće treba donijeti do kraja 2018.*].

³¹ COM(2018) 269 final.

³² [Upućivanje].

- (15) Sinergijama s programom Obzor Europa trebalo bi se osigurati da se kombinirani resursi Programa s resursima programa Obzor Europa³³ koriste za podupiranje aktivnosti namijenjenih jačanju i moderniziranju europskih visokih učilišta. Programom Obzor Europa, prema potrebi, nadopunjavat će se potpora Programa inicijativi „Europska sveučilišta”, posebno njezinoj istraživačkoj dimenziji u okviru razvoja nove zajedničke, integrirane dugoročne i održive strategije u području obrazovanja, istraživanja i inovacija. Sinergije s programom Obzor Europa omogućit će poticanje integracije obrazovanja i istraživanja na visoka učilišta.
- (16) Program bi trebao biti uključiviji, što se može ostvariti poboljšanjem obuhvaćanja osoba s manje mogućnosti, uključujući fleksibilnijim oblicima mobilnosti u svrhu učenja, te poticanjem sudjelovanja manjih organizacija, posebno novih sudionika i organizacija lokalne zajednice koji izravno rade s učenicima u nepovoljnom položaju svih dobnih skupina. Virtualni načini rada, poput virtualne suradnje te kombinirane i virtualne mobilnosti, trebali bi se promicati kako bi se obuhvatilo više sudionika, posebno onih s manje mogućnosti i onih kojima bi fizički odlazak u zemlju koja nije zemlja njihova boravišta bio preprekom.
- (17) U svojoj Komunikaciji „Obrazovanjem i kulturom jačati europski integritet” Komisija je naglasila ključnu ulogu obrazovanja, kulture i sporta u promicanju aktivnog građanstva i zajedničkih vrijednosti među najmlađim generacijama. Jačanjem europskog identiteta i poticanjem aktivnog sudjelovanja pojedinaca u demokratskim procesima od ključne je važnosti za budućnost Europe i naših demokratskih društava. Odlazak u inozemstvo radi studiranja, učenja, osposobljavanja ili sudjelovanja u aktivnostima za mlade i sportskim aktivnostima doprinosi jačanju europskog identiteta u svoj njegovoj raznolikosti i osjećaja pripadanja kulturnoj zajednici te poticanju takvog aktivnog građanstva među građanima svih dobi. Oni koji sudjeluju u aktivnostima mobilnosti trebali bi se angažirati u svojim lokalnim zajednicama te u lokalnim zajednicama svoje zemlje domaćina kako bi podijelili svoje iskustvo. Trebalo bi podupirati aktivnosti povezane s jačanjem svih aspekata kreativnosti u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih te poboljšanjem ključnih kompetencija.
- (18) Trebalo bi poticati međunarodnu dimenziju Programa kako bi se ponudilo više mogućnosti za mobilnost, suradnju i politički dijalog s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu. Aktivnosti međunarodne mobilnosti trebale bi se proširiti na ostale sektore, poput strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, nadovezujući se na uspješnu provedbu međunarodnih aktivnosti u sektorima visokog obrazovanja i mladih u okviru prethodnih programa u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih.
- (19) Osnovna struktura programa za razdoblje 2014.–2020. u tri poglavlja – obrazovanje i osposobljavanje, mladi i sport – strukturirana oko tri ključne mjere pokazala se uspješnom te bi se trebala zadržati. Trebalo bi uvesti poboljšanja za pojednostavnjenje i racionalizaciju aktivnosti koje se podupiru Programom.
- (20) Programom bi se trebale osnažiti postojeće mogućnosti mobilnosti u svrhu učenja, posebice u onim sektorima u kojima bi se Programom mogla ostvariti najveća učinkovitost, kako bi se proširio njegov doseg i kako bi se njime odgovorilo na visoku neispunjenu potražnju. To bi se trebalo postići ponajprije povećanjem i olakšavanjem aktivnosti mobilnosti za studente u visokom obrazovanju, učenike i polaznike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja. Mobilnost niskokvalificiranih odraslih osoba trebala bi se uvrstiti u partnerstva za suradnju. Mogućnosti mobilnosti za mlade

³³

COM(2018) [].

koji sudjeluju u aktivnostima neformalnog učenja također bi se trebala proširiti tako da se njome obuhvati više mladih osoba. Mobilnost osoblja u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta također bi trebalo ojačati, s obzirom na njezin utjecaj poluge. U skladu s vizijom istinskog europskog prostora obrazovanja, Programom bi se također trebala poticati mobilnost i razmjene te sudjelovanje studenata u obrazovnim i kulturnim aktivnostima podupiranjem digitalizacije postupaka poput europske studentske iskaznice. Ta inicijativa može biti važan korak u ostvarenju mobilnosti za sve, prvo omogućujući visokim učilištima da šalju i primaju više studenata na razmjenu uz istodobno daljnje povećanje kvalitete studentske mobilnosti, a i olakšavanjem pristupa studenata raznim uslugama (knjižnica, prijevoz, smještaj) prije dolaska u ustanovu u inozemstvu.

- (21) Programom bi se trebalo poticati sudjelovanje mladih u demokratskom životu Europe, uključujući podupiranjem projekata sudjelovanja kako bi se mladi uključili i naučili sudjelovati u civilnom društvu, podizanjem svijesti o europskim zajedničkim vrijednostima, uključujući temeljnim pravima, okupljanjem mladih i donositelja odluka na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini Unije, a i doprinosom europskom procesu integracije.
- (22) Programom bi se mladima trebalo pružiti više mogućnosti da otkriju Europu na temelju iskustava u svrhu učenja u inozemstvu. Osamnaestogodišnjacima, posebno onima s manje mogućnosti, trebalo bi dati priliku za prvo, kratkoročno iskustvo putovanja po Europi, pojedinačno ili u skupini, u okviru neformalne aktivnosti u svrhu učenja kojom se nastoji potaknuti njihov osjećaj pripadanja Europskoj uniji i otkrivanje njezine kulturne raznolikosti. Programom bi se trebala utvrditi tijela zadužena za dopiranje do sudionika i njihov odabir te bi se trebale podupirati aktivnosti za poticanje dimenzija učenja iz iskustva.
- (23) Programom bi se trebalo poboljšati učenje jezika, posebno širom upotrebom internetskih alata, s obzirom na to da e-učenje nudi dodatne prednosti za učenje jezika u pogledu pristupa i fleksibilnosti.
- (24) Programom bi se trebale podupirati mjere kojima se poboljšava suradnja među institucijama i organizacijama koje djeluju u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, prepoznajući njihovu temeljnu ulogu u pomaganju ljudima da steknu znanje, vještine i kompetencije potrebne u svijetu koji se mijenja te da adekvatno ostvare potencijal za inovacije, kreativnost i poduzetništvo, posebno u digitalnom gospodarstvu.
- (25) U svojim zaključcima od 14. prosinca 2017. Europsko vijeće pozvalo je države članice, Vijeće i Komisiju da nastave s nizom inicijativa za podizanje europske suradnje u obrazovanju i osposobljavanju na novu razinu, uključujući poticanjem uspostave inicijative „Europska sveučilišta” do 2024., koja se sastoji od mreža u koje bi se pristupom odozdo prema gore povezala sveučilišta diljem Unije. Programom bi se trebala podupirati ta inicijativa „Europska sveučilišta”.
- (26) U Izjavi iz Brugesu iz 2010. poziva se na potporu strukovnoj izvrsnosti za pametan i održiv rast. U Komunikaciji „Jačanje inovacija u europskim regijama” iz 2017. ukazuje se na povezivanje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s inovacijskim sustavima u okviru strategija pametne specijalizacije na regionalnoj razini. Programom bi se trebali omogućiti načini na koje se može odgovoriti na te zahtjeve i pružiti potpora razvoju transnacionalnih platformi centara strukovne izvrsnosti usko integriranih u lokalne i regionalne strategije za rast, inovacije i konkurentnost. Ti centri izvrsnosti trebali bi djelovati kao pokretači kvalitetnih strukovnih vještina u

kontekstu sektorskih izazova te istodobno podupirati opće strukturne promjene i socioekonomske politike u Uniji.

- (27) Za veću upotrebu virtualne suradnje Programom bi se trebala poticati sustavnija upotreba internetskih platformi poput mreže *eTwinning*, platforme *School Education Gateway*, Elektroničke platforme za obrazovanje odraslih u Europi (EPALE), Europskog portala za mlade te internetske platforme za visoko obrazovanje.
- (28) Programom bi se trebalo doprinijeti olakšavanju transparentnosti i priznavanja vještina i kvalifikacija te prijenosu bodova ili jedinica rezultata učenja kako bi se poticalo jamstvo kvalitete te kako bi se poduprlo vrednovanje neformalnog i informalnog učenja, upravljanja vještinama i usmjeravanje. U tom pogledu Programom bi se trebala pružati i potpora kontaktnim točkama i mrežama na nacionalnoj razini i na razini Unije koje olakšavaju transeuropske razmjene i razvoj fleksibilnih načina učenja između različitih područja obrazovanja, osposobljavanja i mladih te u formalnom i neformalnom kontekstu.
- (29) Programom bi se trebao mobilizirati potencijal bivših sudionika programa Erasmus+ i podupirati aktivnosti, posebno aktivnosti mreže bivših studenata, ambasadora i vršnjaka (*Europeers*) potičući ih da o Programu šire informacije.
- (30) Kako bi se osigurala suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije, mogućnosti mobilnosti trebale bi se nuditi osobama iz različitih sektora, poput javnog sektora, poljoprivrede i poduzetništva, kako bi stekli iskustvo učenja u inozemstvu koje im u bilo kojoj fazi života omogućuje da se razvijaju na profesionalnoj razini, ali i na osobnoj, posebice razvijanjem svijesti o svojem europskom identitetu i razumijevanja europske kulturne raznolikosti. Program bi trebao predstavljati polaznu točku za Unijine transnacionalne programe mobilnosti sa snažnom dimenzijom učenja, pojednostavnjenjem ponude takvih programa za korisnike i one koji sudjeluju u tim aktivnostima. Trebalo bi olakšati razvoj projekata u okviru programa Erasmus; treba donijeti posebne mjere kako bi se pomoglo nositeljima projekata u okviru programa Erasmus da se prijavljuju za bespovratna sredstva ili razvijaju sinergije dobivanjem potpore iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te programa povezanih s migracijama, sigurnosti, pravosuđem i građanstvom, zdravljem i kulturom.
- (31) Važno je poticati poučavanje, učenje i istraživanje o pitanjima europske integracije te promicati rasprave o tim pitanjima podupiranjem aktivnosti Jean Monnet u područjima visokog obrazovanja, ali i u drugim područjima obrazovanja i osposobljavanja. Poticanje osjećaja europskog identiteta i angažiranosti posebno je važno u vremenima kada su na kušnji zajedničke vrijednosti na kojima se Unija temelji i koje su dio našeg europskog identiteta te kada građani pokazuju slabu angažiranost. Programom bi se i dalje trebalo doprinositi razvoju izvrsnosti studija europske integracije.
- (32) Imajući na umu važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama Unije u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i postizanja ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, Programom će se doprinijeti integriranju klimatske politike u politike Unije i postizanju općeg cilja podupiranja klimatskih ciljeva s 25 % proračunskih rashoda Unije. Relevantne mjere utvrdit će se tijekom pripreme i provedbe Programa te ponovno procijeniti u kontekstu relevantnih evaluacija i postupka preispitivanja.
- (33) Ovom se Uredbom utvrđuje financijska omotnica za Program koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu *[upućivanje treba ažurirati prema potrebi]*, točke 17. Međuinstitucijskog sporazuma između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o

proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju³⁴], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

- (34) U okviru osnovne omotnice za mjere kojima će upravljati nacionalne agencije u području obrazovanja i osposobljavanja, trebalo bi odrediti raščlambu minimalne dodjele po sektoru (visoko obrazovanje, školsko obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih) kako bi se omogućilo da se kritičnom masom odobrenih sredstava postignu ciljana ostvarenja i rezultati u svakom od tih sektora.
- (35) Na ovaj Program primjenjuje se Uredba (EU, Euratom) br. [nova FU] („Financijska uredba”)³⁵. Njome se utvrđuju pravila o izvršenju proračuna Unije, među ostalim i pravila o bespovratnim sredstvima, nagradama, javnoj nabavi i neizravnom izvršenju.
- (36) Oblici financiranja i metode izvršenja u skladu s ovom Uredbom trebali bi se odabirati na temelju toga mogu li se njima postići određeni ciljevi mjera i ostvariti rezultati, uzimajući u obzir posebice troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik u pogledu neusklađenosti. To bi trebalo uključivati razmatranje upotrebe jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i jediničnih troškova te financiranje koje nije povezano s troškovima iz članka [125. stavka 1.] Financijske uredbe.
- (37) Treće zemlje koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) mogu sudjelovati u Programu u okviru suradnje uspostavljene u skladu sa Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru (EGP), kojim se predviđa provedba programa Unije donošenjem odluke u skladu s tim sporazumom. Treće zemlje mogu sudjelovati i na temelju drugih pravnih instrumenata. Ovom bi se Uredbom nadležnom dužnosniku za ovjeravanje, Europskom uredu za borbu protiv prijevara (OLAF) te Europskom revizorskom sudu trebala dodijeliti nužna prava i pristup kako bi sveobuhvatno izvršavali svoje ovlasti. Potpuno sudjelovanje trećih zemalja u Programu trebalo bi biti podložno uvjetima utvrđenima u posebnih sporazumima koji obuhvaćaju sudjelovanje predmetne treće zemlje u Programu. Štoviše, potpuno sudjelovanje podrazumijeva obvezu uspostavljanja nacionalne agencije i upravljanja nekim mjerama Programa na decentraliziranoj razini. Pojedinci i subjekti iz trećih zemalja koji nisu pridruženi Programu trebali bi moći sudjelovati u nekim mjerama Programa, kako je utvrđeno u programu rada i pozivima na podnošenje prijedloga koje objavljuje Komisija. Pri provedbi Programa mogli bi se uzeti u obzir posebni aranžmani u pogledu pojedinaca i subjekata iz europskih mikrodržava.
- (38) U skladu s Komunikacijom Komisije „Jače i obnovljeno strateško partnerstvo s najudaljenijim regijama EU-a”³⁶ Programom bi se trebala uzeti u obzir posebna situacija tih regija. Poduzet će se mjere kako bi se povećalo sudjelovanje najudaljenijih regija u svim mjerama. Trebalo bi poticati razmjene i suradnju među ljudima i organizacijama iz tih regija i trećih zemalja, posebno njihovih susjednih zemalja. Te mjere redovito će se pratiti i ocjenjivati.
- (39) U skladu s [*upućivanje treba ažurirati prema potrebi u skladu s novom odlukom o prekomorskim zemljama i područjima*, člankom 94. Odluke Vijeća 2013/755/EZ³⁷], osobe i subjekti s boravištem odnosno poslovnim nastanom u prekomorskim zemljama ili područjima ispunjavaju uvjete za financiranje, podložno pravilima i ciljevima

³⁴ SL L [...], [...], str. [...].

³⁵ SL L [...], [...], str. [...].

³⁶ COM(2017) 623 final.

³⁷ Odluka Vijeća 2013/755/EU od 25. studenoga 2013. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji („Odluka o prekomorskom pridruživanju”) (SL L 344, 19.12.2013., str. 1.).

Programa i mogućem režimu koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili područje povezani. Ograničenja koja postoje zbog udaljenosti tih zemalja ili područja trebala bi se uzeti u obzir pri provedbi Programa, a njihovo sudjelovanje u Programu trebalo bi se pratiti i redovito ocjenjivati.

- (40) U skladu s Financijskom uredbom Komisija bi trebala donijeti programe rada i o tome obavijestiti Europski parlament i Vijeće. U programu rada trebale bi se utvrditi mjere potrebne za njihovu provedbu u skladu s općim i posebnim ciljevima Programa, kriteriji za odabir i dodjelu bespovratnih sredstava, kao i svi ostali elementi koji se zahtijevaju. Programi rada i sve njihove izmjene trebali bi se donijeti provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja.
- (41) U skladu sa stavicima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.³⁸ postoji potreba da se Program ocijeni na temelju informacija prikupljenih u skladu s posebnim zahtjevima praćenja, uz istodobno izbjegavanje prekomjernih propisa i administrativnog opterećenja, posebno u pogledu država članica. Ti zahtjevi trebali bi uključivati posebne, mjerljive i realne pokazatelje koji se mogu mjeriti tijekom vremena kako bi poslužili kao temelj za ocjenjivanje učinaka Programa na terenu.
- (42) Trebalo bi na europskoj, nacionalnoj i lokalnoj razini osigurati odgovarajuće obavješćivanje, promidžbu i širenje informacija o mogućnostima i rezultatima mjera koje se podupiru u okviru Programa. Aktivnosti obavješćivanja, promidžbe i širenja informacija trebale bi se oslanjati na sva provedbena tijela Programa, uključujući, prema potrebi, uz potporu drugih ključnih dionika.
- (43) Kako bi se osigurala veća učinkovitost u komuniciranju sa širom javnosti te veće sinergije između komunikacijskih aktivnosti na inicijativu Komisije, sredstva dodijeljena za komunikacijske aktivnosti u skladu s ovom Uredbom trebala bi doprinijeti i financiranju korporativne komunikacije koja se odnosi na političke prioritete Unije, ako su oni povezani s općim ciljem ove Uredbe.
- (44) Kako bi se osigurala učinkovita i djelotvorna provedba ove Uredbe, Programom bi se trebali u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti mehanizmi provedbe koji su već uspostavljeni. Provedbu programa stoga bi trebalo povjeriti Komisiji i nacionalnim agencijama. Ako je izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, nacionalne agencije trebale bi biti iste kao ona imenovana za upravljanje prethodnim programom. Opseg *ex ante* procjene usklađenosti trebao bi se ograničiti na zahtjeve koji su novi i specifični za Program, osim u opravdanim slučajevima, kao na primjer u slučaju ozbiljnih nedostataka ili neučinkovitosti predmetne nacionalne agencije.
- (45) Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje i pravna sigurnost u svakoj zemlji sudionici, svako nacionalno tijelo trebalo bi imenovati neovisno revizorsko tijelo. Ako je izvedivo, i kako bi se učinkovitost povećala na najveću moguću mjeru, neovisno revizorsko tijelo trebalo bi biti isto kao ono imenovano za mjere iz prethodnog programa.
- (46) Države članice trebale bi nastojati donijeti sve odgovarajuće mjere kako bi otklonile pravne i administrativne prepreke za pravilno funkcioniranje Programa. Ako je moguće, i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o ulasku i boravku državljanima trećih zemalja, to uključuje otklanjanje problema koji stvaraju poteškoće u pogledu

³⁸ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.)

dobivanja viza i boravišnih dozvola. U skladu s Direktivom (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća³⁹, države članice potiču se da uspostave ubrzane postupke prihvata.

- (47) Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti trebalo bi se osigurati da se podaci za praćenje provedbe i evaluacije programa prikupljaju djelotvorno, učinkovito i pravodobno te na odgovarajućoj razini preciznosti. Ti bi se podaci Komisiji trebali dostaviti na način koji je u skladu s relevantnim propisima o zaštiti podataka.
- (48) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰.
- (49) Kako bi se pojednostavnili zahtjevi za korisnike, potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri upotrebljavati jednokratne iznose, jedinične troškove i paušalno financiranje. U pojednostavnjenim bespovratnim sredstvima za podršku mjera mobilnosti Programa, kako ih je definirala Komisija, trebaju se uzeti u obzir troškovi života i boravka u zemlji domaćina. Komisija i nacionalne agencije u zemljama pošiljateljicama trebale bi imati mogućnost prilagođavanja tih pojednostavnjenih bespovratnih sredstava na temelju objektivnih kriterija, posebno u cilju osiguranja pristupa osobama s manje mogućnosti. U skladu s nacionalnim pravom, države članice također bi trebalo poticati da izuzmu ta bespovratna sredstva iz svih poreza i socijalnih doprinosa. Isto izuzeće trebalo bi se primjenjivati na javne ili privatne subjekte koji dodjeljuju takvu financijsku potporu dotičnim pojedincima.
- (50) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96⁴² i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939⁴³, financijski interesi Unije trebaju se štiti razmjernim mjerama, među ostalim i sprečavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti i prijevara, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Konkretno, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon za prijave i druge nezakonite aktivnosti kojima se šteti financijskim interesima Unije, kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili

³⁹ Direktiva (EU) 2016/801 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja u svrhu istraživanja, studija, osposobljavanja, volonterstva, razmjena učenika ili obrazovnih projekata, i obavljanja poslova *au pair* (SL L 132, 21.5.2016., str. 21.).

⁴⁰ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁴¹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), SL L 248 (18.9.2013., str. 1.).

⁴² Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁴³ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁴⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijave počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

subjekt koji primaju sredstva Unije moraju u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije te dodijeliti Komisiji, Europskom uredu za borbu protiv prijevara, Uredu europskog javnog tužitelja i Europskom revizorskom sudu nužna prava i pristup te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguraju jednakovrijedna prava.

- (51) Potrebno je osigurati komplementarnost mjera koje se provode u okviru Programa s aktivnostima koje poduzimaju države članice i s drugim aktivnostima Unije, posebno s onima u području obrazovanja, kulture i medija, mladih i solidarnosti, zapošljavanja i socijalne uključenosti, istraživanja i inovacija, industrije i poduzetništva, poljoprivrede i ruralnog razvoja s naglaskom na mlade poljoprivrednike, kohezije, regionalne politike i međunarodne suradnje i razvoja.
- (52) Iako se regulatornim okvirom državama članicama i regijama već dopuštala uspostava sinergija u prethodnom programskom razdoblju između programa Erasmus+ i drugih instrumenata Unije, poput europskih strukturnih i investicijskih fondova, kojima se podupire i kvalitativni razvoj sustava obrazovanja, osposobljavanja i mladih u Uniji, taj se potencijal dosad nedovoljno koristi, pa se time ograničavaju sustavni učinci projekata i učinak na politiku. Na nacionalnoj bi razini trebalo doći do djelotvorne komunikacije i suradnje između nacionalnih tijela nadležnih za upravljanje tim različitim instrumentima kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristio učinak svakog od tih instrumenata. Programom bi se trebala omogućiti aktivna suradnja s tim instrumentima.
- (53) Radi preispitivanja ili nadopunjavanja pokazatelja uspješnosti Programa, ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu Priloga. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provodi odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provode u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće trebali bi primiti sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (54) Prikladno je osigurati ispravno zaključenje prethodnog programa, osobito kad je riječ o nastavku višegodišnjih mehanizama za upravljanje tim programom, poput financiranja tehničke i administrativne pomoći. Od 1. siječnja 2021. tehničkom i administrativnom pomoći trebalo bi se, prema potrebi, osigurati upravljanje mjerama koje još nisu zaključene u sklopu prethodnog programa do 31. prosinca 2020.
- (55) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Konkretno, ovom se Uredbom nastoji osigurati potpuno poštovanje prava na ravnopravnost muškaraca i žena te prava na nediskriminaciju na temelju spola, rasnog ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije te promicati primjena članaka 21. i 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (56) Horizontalna financijska pravila koja donose Europski parlament i Vijeće na temelju članka 322. UFEU-a primjenjuju se na ovu Uredbu. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se posebice utvrđuje postupak za donošenje i izvršenje proračuna bespovratnim sredstvima, javnom nabavom, nagradama i neizravnim izvršenjem te se propisuje provjera odgovornosti financijskih izvršitelja. Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u

slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama, s obzirom na to da je vladavina prava ključan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i djelotvorno financiranje Unije.

- (57) S obzirom na to da cilj ove Uredbe države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se zbog njegova transnacionalnog karaktera, velikog obujma i širokog geografskog opsega financiranih aktivnosti mobilnosti i suradnje, njegova učinka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i općenitije na integraciju Unije, te zbog njegove ojačane međunarodne dimenzije, može bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (58) Uredbu (EU) br. 1288/2013 trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.
- (59) Kako bi se osigurao kontinuitet financijske potpore koja se pruža u okviru Programa, ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 1. siječnja 2021.,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se Erasmus, program za djelovanje Unije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta („Program”).

Njome se određuju ciljevi Programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici financiranja koje osigurava Unija i pravila za osiguravanje tog financiranja.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „cjeloživotno učenje” znači učenje u svim njegovim oblicima (formalno, neformalno i informalno učenje) koje se odvija u svim fazama života, uključujući rani i predškolski odgoj i obrazovanje, opće obrazovanje, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje i obrazovanje odraslih, te dovodi do unapređenja znanja, vještina i stavova ili sudjelovanja u društvu u sklopu osobne, građanske, kulturne, društvene i/ili sa zapošljavanjem povezane perspektive, što uključuje i pružanje usluga savjetovanja i usmjeravanja;
- (2) „mobilnost u svrhu učenja” znači fizičko preseljenje u zemlju koja nije zemlja boravišta radi studiranja, osposobljavanja ili neformalnog ili informalnog učenja. Može biti popraćena mjerama kao što su jezična potpora i osposobljavanje i/ili nadopunjena *online* učenjem i virtualnom suradnjom. U nekim posebnim slučajevima može biti u obliku učenja uporabom alata informacijske i komunikacijske tehnologije;
- (3) „neformalno učenje” znači dobrovoljno učenje koje se odvija izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja u okviru svrhovitih aktivnosti (u pogledu ciljeva, metoda i vremena) i uz neki oblik potpore učenju;
- (4) „informalno učenje” znači učenje koje proizlazi iz svakodnevnih aktivnosti i iskustava i koje nije organizirano ili strukturirano u pogledu ciljeva, vremena ili potpore učenju. Iz učenikove perspektive može biti nenamjerno;
- (5) „mladi” znači pojedinci od 13 do 30 godina;
- (6) „sport na lokalnoj razini” znači organizirani sport koji na lokalnoj razini prakticiraju sportaši amateri, kao i sport za sve;
- (7) „student u visokom obrazovanju” znači svaka osoba upisana na visoko učilište, uključujući kratki stručni studij te preddiplomsku, diplomsku ili doktorsku razinu ili jednakovrijedne razine. Obuhvaćene su i osobe koje su nedavno diplomirale;

- (8) „osoblje” znači sve osobe koje su na profesionalnoj ili dobrovoljnoj osnovi uključene u obrazovanje, osposobljavanje ili neformalno učenje, a može obuhvaćati profesore, učitelje, nastavnike, voditelje osposobljavanja, ravnatelje, osobe koje rade s mladima, sportske trenere, nenastavno osoblje i druge stručnjake uključene u promicanje učenja;
- (9) „polaznik strukovnog obrazovanja i osposobljavanja” znači svaka osoba upisana u program inicijalnog ili trajnog strukovnog obrazovanja ili osposobljavanja na bilo kojoj razini od sekundarne do razine poslije sekundarne. Obuhvaćeno je i sudjelovanje pojedinaca koji su nedavno završili te programe;
- (10) „učenik” znači svaka osoba koja je radi učenja upisana u ustanovu koja pruža opće obrazovanje na bilo kojoj razini od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja do višeg sekundarnog obrazovanja, koju nacionalna tijela smatraju prihvatljivom za sudjelovanje u Programu na svojim državnim područjima;
- (11) „obrazovanje odraslih” znači svi oblici nestrukovnog obrazovanja za odrasle nakon inicijalnog obrazovanja, bilo ono formalne, neformalne ili informalne naravi;
- (12) „treća zemlja koja nije pridružena Programu” znači treća zemlja koja u Programu ne sudjeluje u potpunosti, ali čiji pravni subjekti iznimno mogu imati korist od Programa u propisno opravdanim slučajevima u interesu Unije;
- (13) „treća zemlja” znači zemlja koja nije država članica;
- (14) „partnerstvo” znači sporazum između skupine ustanova i/ili organizacija o provođenju zajedničkih aktivnosti i projekata;
- (15) „združeni diplomski studij” znači združeni studijski program koji nude najmanje dva visoka učilišta nakon kojega se stječe jedna isprava o akademskom stupnju koju zajedno izdaju i potpisuju sve ustanove sudionice te koja je službeno priznata u zemljama u kojima se nalaze ustanove sudionice;
- (16) „međunarodni” se odnosi na svaku aktivnost u koju je uključena najmanje jedna treća zemlja koja nije pridružena Programu;
- (17) „virtualna suradnja” znači svaki oblik suradnje putem alata informacijske i komunikacijske tehnologije;
- (18) „visoko učilište” znači sve vrste visokih učilišta koja, u skladu s nacionalnim pravom ili praksom, omogućuju stjecanje priznatih akademskih stupnjeva ili drugih priznatih kvalifikacija tercijarne razine, bez obzira na naziv tih ustanova, te sve ostale vrste visokih učilišta koja nacionalna tijela smatraju prihvatljivima za sudjelovanje u Programu na svojim državnim područjima;
- (19) „transnacionalni” se odnosi na svaku aktivnost u kojoj sudjeluju najmanje dvije zemlje koje su ili države članice ili treće zemlje pridružene Programu;
- (20) „aktivnost sudjelovanja mladih” znači izvanškolska aktivnost koju provode neformalne skupine mladih i/ili organizacije mladih te za koju je svojstven pristup neformalnog učenja;
- (21) „osoba koja radi s mladima” znači zaposlenik ili volonter uključen u neformalno učenje koji podržava mlade u njihovu osobnom društveno-obrazovnom i profesionalnom razvoju;
- (22) „dijalog EU-a s mladima” znači dijalog s mladima i organizacijama mladih koji služi kao forum za kontinuirano zajedničko promišljanje o prioritetima, provedbi i praćenju europske suradnje u području mladih;

- (23) „treća zemlja pridružena Programu” znači treća zemlja koja je stranka sporazuma s Unijom na temelju kojeg može sudjelovati u Programu te koja ispunjava sve obveze utvrđene u ovoj Uredbi u vezi s državama članicama;
- (24) „pravni subjekt” znači bilo koja fizička ili pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s nacionalnim pravom, pravom Unije ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i koja može, djelujući u svoje ime, izvršavati prava i preuzimati obveze, ili subjekt bez pravne osobnosti u skladu s člankom [197. stavkom 2. točkom (c)] Financijske uredbe;
- (25) „osobe s manje mogućnosti” znači osobe koje nailaze na prepreke koje im onemogućuju pristup mogućnostima u okviru Programa zbog gospodarskih, socijalnih, kulturnih, geografskih ili zdravstvenih razloga, migrantskog podrijetla ili zbog razloga kao što su invaliditet i poteškoće u učenju;
- (26) „nacionalno tijelo” znači tijelo koje je na nacionalnoj razini nadležno za praćenje i nadzor upravljanja Programom u državi članici ili u trećoj zemlji pridruženoj Programu;
- (27) „nacionalna agencija” znači jedno tijelo ili više njih u određenoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu nadležno za upravljanje provedbom Programa na nacionalnoj razini. U određenoj državi članici ili trećoj zemlji pridruženoj Programu može biti više nacionalnih agencija.

Članak 3.

Ciljevi Programa

1. Opći je cilj Programa podupirati obrazovni, profesionalni i osobni razvoj osoba u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta, u Europi i izvan nje, i tako doprinosti održivom rastu, radnim mjestima i socijalnoj koheziji, te jačati europski identitet. Program kao takav glavni je instrument za izgradnju europskog prostora obrazovanja, podupiranje provedbe europske strateške suradnje u području obrazovanja i osposobljavanja, s njezinim osnovnim sektorskim programima, unapređenje suradnje u vezi s politikom u području mladih u skladu sa Strategijom Unije za mlade od 2019. do 2027. te razvoj europske dimenzije sporta.
2. Posebni su ciljevi Programa sljedeći:
 - (a) promicanje mobilnosti pojedinaca u svrhu učenja te suradnje, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja;
 - (b) promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih;
 - (c) promicanje mobilnosti sportskih trenera i osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika.
3. Ciljevi Programa ostvaruju se u okviru sljedeće tri ključne mjere:
 - (a) mobilnost u svrhu učenja („ključna mjera 1”)
 - (b) suradnja među organizacijama i ustanovama („ključna mjera 2”) te
 - (c) potpora razvoju politike i suradnji („ključna mjera 3”).

Ciljevi se ostvaruju i u okviru aktivnosti Jean Monnet kako je određeno u članku 7.

Opis aktivnosti koje se podupiru u okviru svake ključne mjere utvrđen je u poglavlju II. (Obrazovanje i osposobljavanje), poglavlju III. (Mladi) i poglavlju IV. (Sport).

POGLAVLJE II.

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

Članak 4.

Ključna mjera 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 1:

- (a) mobilnost studenata i osoblja u sustavu visokog obrazovanja;
- (b) mobilnost polaznika i osoblja u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
- (c) mobilnost učenika i školskog osoblja;
- (d) mobilnost osoblja u području obrazovanja odraslih;
- (e) mogućnosti učenja jezika, uključujući one kojima se podupiru aktivnosti mobilnosti.

Članak 5.

Ključna mjera 2 Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 2:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za izvrsnost, posebno inicijativa „Europska sveučilišta”, centri strukovne izvrsnosti i združeni diplomski studiji;
- (c) partnerstva za inovacije kako bi se osnažila europska sposobnost u pogledu inovacija;
- (d) internetske platforme i alati za virtualnu suradnju, uključujući usluge podrške za mrežu eTwinning i za elektroničku platformu za obrazovanje odraslih u Europi.

Članak 6.

Ključna mjera 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području obrazovanja i osposobljavanja Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 3:

- (a) priprema i provedba općih i sektorskih programa za politike Unije u području obrazovanja i osposobljavanja, uključujući s pomoću mreže Eurydice ili aktivnosti drugih relevantnih organizacija;
- (b) potpora alatima i mjerama Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija, vještina i kvalifikacija⁴⁵;
- (c) politički dijalog i suradnja s ključnim dionicima, uključujući mreže diljem Unije, europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području obrazovanja i osposobljavanja;
- (d) mjere kojima se doprinosi kvalitativnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) širenje informacija i aktivnosti informiranja o rezultatima i prioritetima europske politike te o Programu.

Članak 7.

Aktivnosti Jean Monnet

Programom se podupiru poučavanje, učenje, istraživanje i rasprave o pitanjima europske integracije u okviru sljedećih aktivnosti:

- (a) aktivnosti Jean Monnet u području visokog obrazovanja;
- (b) aktivnosti Jean Monnet u ostalim područjima obrazovanja i osposobljavanja;
- (c) potpore sljedećim ustanovama koje nastoje ostvariti ciljeve od europskog interesa: Europskom sveučilišnom institutu u Firenci, uključujući njegovu Školu za transnacionalno upravljanje; Europskom koledžu (kompleks sveučilišta u Bruggeu i Natolinu); Europskom institutu za javnu upravu u Maastrichtu; Akademiji europskog prava u Trieru; Europskoj agenciji za prilagođeno i uključivo obrazovanje u Odenseu te Međunarodnom centru za europsko osposobljavanje u Nici.

⁴⁵ Posebice, jedinstveni okvir Unije za transparentnost kvalifikacija i kompetencija; Europski kvalifikacijski okvir; Europski referentni okvir za osiguranje kvalitete u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju; Europski sustav bodova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje; Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova; Europski registar za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju; Europsko udruženje za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju; Europska mreža informacijskih centara u Europi i Nacionalni informacijski centri za akademsko priznavanje u Europskoj uniji te mreže *Euroguidance*.

POGLAVLJE III.

MLADI

Članak 8.

Ključna mjera 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području mladih Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 1:

- (a) mobilnost mladih;
- (b) aktivnosti sudjelovanja mladih;
- (c) aktivnosti *DiscoverEU*;
- (d) mobilnost osoba koje rade s mladima.

Članak 9.

Ključna mjera 2 Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području mladih Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 2:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) partnerstva za inovacije kako bi se osnažila europska sposobnost u pogledu inovacija;
- (c) internetske platforme i alati za virtualnu suradnju.

Članak 10.

Ključna mjera 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području mladih Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 3:

- (a) priprema i provedba političkog programa Unije u području mladih, uz potporu mreže Youth Wiki;
- (b) alati i mjere Unije kojima se podupiru kvaliteta, transparentnost i priznavanje kompetencija i vještina, posebice s pomoću alata Youthpass;
- (c) politički dijalog i suradnja s relevantnim ključnim dionicima, uključujući mreže diljem Unije, europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području mladih, dijalog EU-a s mladima te potpora Europskom forumu mladih;
- (d) mjere kojima se doprinosi kvalitativnoj i uključivoj provedbi Programa;
- (e) suradnja s drugim instrumentima Unije i potpora drugim politikama Unije;
- (f) širenje informacija i aktivnosti informiranja o rezultatima i prioritetima europske politike te o Programu.

POGLAVLJE IV.

SPORT

Članak 11.

Ključna mjera 1 Mobilnost u svrhu učenja

U području sporta Programom se u okviru ključne mjere 1 podupire mobilnost sportskih trenera i osoblja.

Članak 12.

Ključna mjera 2 Suradnja među organizacijama i ustanovama

U području sporta Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 2:

- (a) partnerstva za suradnju i razmjenu praksi, uključujući mala partnerstva kako bi se poticao širi i uključiviji pristup Programu;
- (b) neprofitna sportska događanja kojima je cilj dodatno razviti europsku dimenziju sporta.

Članak 13.

Ključna mjera 3 Potpora razvoju politike i suradnji

U području sporta Programom se podupiru sljedeće aktivnosti u okviru ključne mjere 3:

- (a) priprema i provedba političkog programa Unije u području sporta i tjelesne aktivnosti;
- (b) politički dijalog i suradnja s relevantnim ključnim dionicima, uključujući europske nevladine organizacije i međunarodne organizacije u području sporta;
- (c) širenje informacija i aktivnosti informiranja o rezultatima i prioritetima europske politike te o Programu, uključujući sportske nagrade i priznanja.

POGLAVLJE V.

FINANCIJSKE ODREDBE

Članak 14.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Programa za razdoblje od 2021. do 2027. iznosi 30 000 000 000 EUR u tekućim cijenama.
2. Program se provodi u skladu sa sljedećom indikativnom raspodjelom:

- (a) 24 940 000 000 EUR za aktivnosti u području obrazovanja i osposobljavanja, od čega:
- (1) najmanje 8 640 000 000 EUR trebalo bi dodijeliti aktivnostima u području visokog obrazovanja iz članka 4. točke (a) i članka 5. točke (a);
 - (2) najmanje 5 230 000 000 EUR aktivnostima u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja iz članka 4. točke (b) i članka 5. točke (a);
 - (3) najmanje 3 790 000 000 EUR aktivnostima u području školskog obrazovanja iz članka 4. točke (c) i članka 5. točke (a);
 - (4) najmanje 1 190 000 000 EUR aktivnostima u području obrazovanja odraslih iz članka 4. točke (d) i članka 5. točke (a);
 - (5) 450 000 000 EUR za aktivnosti Jean Monnet iz članka 7.;
- (b) 3 100 000 000 EUR za aktivnosti u području mladih iz članaka od 8. do 10.;
- (c) 550 000 000 EUR za aktivnosti u području sporta iz članaka od 11. do 13. te
- (d) najmanje 960 000 000 EUR kao doprinos troškovima poslovanja nacionalnih agencija.
3. Osim financijske omotnice kako je navedeno u stavku 1., a i kako bi se promicala međunarodna dimenzija Programa, na raspolaganju je dodatni financijski doprinos iz Uredbe .../... [Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju]⁴⁶ i iz Uredbe .../... [IPA III.]⁴⁷, kako bi se podupirale aktivnosti koje se provode i kojima se upravlja u skladu s ovom Uredbom. Taj se doprinos financira u skladu s uredbama kojima se uspostavljaju ti instrumenti.
4. Iznos naveden u stavku 1. može se upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne sustave informacijske tehnologije.
5. Ne dovodeći u pitanje Financijsku uredbu, rashodi za aktivnosti koje proizlaze iz projekata uključenih u prvi program rada mogu biti prihvatljivi od 1. siječnja 2021.
6. Sredstva dodijeljena državama članicama na temelju podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev prenijeti u Program. Komisija ta sredstva izvršava u skladu s [člankom 62. stavkom 1. točkom (a)] Financijske uredbe ili neizravno u skladu s [točkom (c)] tog članka. Ako je moguće, ta se sredstva upotrebljavaju u korist predmetne države članice.

Članak 15.

Oblici financiranja EU-a i načini provedbe

1. Program se dosljedno provodi u okviru izravnog upravljanja u skladu s Financijskom uredbom ili neizravnog upravljanja s tijelima navedenima u članku [61. stavku 1. točki (c)] Financijske uredbe.
2. Programom se može omogućiti financiranje u bilo kojem obliku navedenom u Financijskoj uredbi, posebice u obliku bespovratnih sredstava, nagrada i javne nabave.

⁴⁶ [Upućivanje].

⁴⁷ [Upućivanje].

3. Doprinosima za mehanizam uzajamnog osiguranja može se pokriti rizik povezan s povratom sredstava koja duguju korisnici te se ona smatraju dovoljnim jamstvom u skladu s Financijskom uredbom. Primjenjuju se odredbe utvrđene u [članku X.] Uredbe X [iduća uredba o jamstvenom fondu].

POGLAVLJE VI.

SUDJELOVANJE U PROGRAMU

Članak 16.

Treće zemlje pridružene Programu

1. U Programu mogu sudjelovati sljedeće treće zemlje:
- (a) članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru;
 - (b) zemlje pristupnice, zemlje kandidatkinje i potencijalni kandidati u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (c) zemlje na koje se odnosi europska politika susjedstva u skladu s općim načelima i općim uvjetima sudjelovanja tih zemalja u programima Unije uspostavljenima u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Vijeća za pridruživanje ili sličnim ugovorima te u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u sporazumima između Unije i tih zemalja;
 - (d) ostale treće zemlje u skladu s uvjetima utvrđenima u posebnom sporazumu o sudjelovanju određene treće zemlje u bilo kojem programu Unije ako se tim sporazumom:
 - osigurava pravedna ravnoteža u pogledu doprinosa i koristi te treće zemlje koja sudjeluje u programima Unije;
 - utvrđuju uvjeti sudjelovanja u programima, uključujući obračun financijskih doprinosa pojedinačnim programima i administrativnih troškova tih programa. Ti doprinosi smatraju se namjenskim prihodima u skladu s člankom [21. stavkom 5.] Financijske uredbe;
 - trećoj zemlji ne dodjeljuje ovlast za odlučivanje o programu;
 - jamči da Unija ima pravo osigurati dobro financijsko upravljanje i štititi svoje financijske interese.
2. Zemlje iz stavka 1. u potpunosti sudjeluju u Programu samo ako ispunjavaju sve obveze koje se ovom Uredbom propisuju za države članice.

Članak 17.

Treće zemlje koje nisu pridružene Programu

U pogledu aktivnosti iz članaka od 4. do 6., članka 7. točaka (a) i (b), članaka od 8. do 10. te članaka 12. i 13., u Programu mogu sudjelovati sljedeće treće zemlje:

- (a) treće zemlje iz članka 16. koje ne ispunjavaju uvjet iz stavka 2. tog članka;
- (b) bilo koja druga treća zemlja.

Članak 18.

Pravila koja se primjenjuju na izravno i neizravno upravljanje

1. Program je otvoren za javne i privatne pravne subjekte koji su aktivni u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.
2. Pri provedbi Programa, među ostalim u pogledu odabira sudionika i dodjele bespovratnih sredstava, Komisija i države članice osiguravaju ulaganje napora kako bi se promicala socijalna uključenost i kako bi se bolje doprlo do osoba s manje mogućnosti.
3. Za odabire u okviru izravnog i neizravnog upravljanja članovi komisije za evaluaciju iz članka [145. stavka 3. treće alineje] Financijske uredbe mogu biti vanjski stručnjaci.
4. Za javne subjekte te ustanove i organizacije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta koji su tijekom posljednje dvije godine primili više od 50 % svojeg godišnjeg prihoda iz javnih izvora smatra se da raspolažu potrebnim financijskim, stručnim i upravnim kapacitetima za provedbu aktivnosti u okviru Programa. Ne moraju dostaviti dodatnu dokumentaciju kojom bi dokazali te kapacitete.
5. Kako bi poboljšala pristup osoba s manje mogućnosti i osigurala neometanu provedbu Programa, Komisija može sama prilagoditi ili može ovlastiti nacionalne agencije iz članka 23. da na temelju objektivnih kriterija prilagode bespovratna sredstva za potporu aktivnostima mobilnosti Programa.
6. Komisija može pokrenuti zajedničke pozive s trećim zemljama koje nisu pridružene Programu ili s njihovim organizacijama i agencijama kako bi se projekti financirali na temelju komplementarnog financiranja. Projekti se mogu ocjenjivati i odabirati zajedničkim postupcima evaluacije i odabira o kojima se trebaju dogovoriti uključene organizacije za financiranje ili financijske agencije u skladu s načelima iz Financijske uredbe.

POGLAVLJE VII.

PLANIRANJE, PRAĆENJE I EVALUACIJA

Članak 19.

Program rada

Program se provodi prema programima rada iz članka [108.] Financijske uredbe. Osim toga, u programu rada daje se naznaka iznosa dodijeljenog svakoj mjeri i iznosa raspodjele sredstava među državama članicama i trećim zemljama koje su pridružene Programu za mjere kojima treba upravljati nacionalna agencija. Komisija provedbenim aktom donosi program rada. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 31.

Članak 20.

Praćenje i izvješćivanje

1. Pokazatelji za izvješćivanje o napretku Programa prema ostvarivanju općih i posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu.
2. Kako bi se osigurala učinkovita procjena Programa u pogledu ostvarivanja njegovih ciljeva, Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 30. radi izmjene Priloga kako bi se preispitali ili nadopunili pokazatelji, ako se smatra potrebnim, i radi nadopunjavanja ove Uredbe odredbama o uspostavi okvira za praćenje i evaluaciju.
3. Sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se da korisnici financijskih sredstava Unije djelotvorno, učinkovito i pravodobno prikupljaju podatke za praćenje provedbe i evaluacije Programa te da su prikupljeni podaci u odgovarajućoj mjeri detaljni u smislu članka [2. stavka 5.] Financijske uredbe. U tu se svrhu za korisnike sredstava Unije i države članice uvode razmjerni zahtjevi u pogledu izvješćivanja.

Članak 21.

Evaluacija

1. Evaluacije se provode pravodobno kako bi se njihovi rezultati uzeli u obzir tijekom postupka odlučivanja.
2. Privremena evaluacija Programa provodi se nakon što bude dostupno dovoljno informacija o njegovoj provedbi, a najkasnije četiri godine nakon početka provedbe Programa. Prilaže joj se i konačna evaluacija prethodnog programa.
3. Ne dovodeći u pitanje zahtjeve iz poglavlja IX. i obveze nacionalnih agencija iz članka 24., države članice do 30. travnja 2024. Komisiji podnose izvješće o provedbi i učinku Programa na svojim državnim područjima.
4. Na kraju razdoblja provedbe, a najkasnije četiri godine nakon završetka razdoblja navedenog u članku 1., Komisija provodi konačnu evaluaciju Programa.
5. Komisija dostavlja zaključke evaluacija i svoje primjedbe Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija.

POGLAVLJE VIII.

INFORMIRANJE, PRIOPĆAVANJE I ŠIRENJE INFORMACIJA

Članak 22.

Informiranje, priopćavanje i širenje informacija

1. Nacionalne agencije iz članka 24. razrađuju dosljednu strategiju u pogledu učinkovitog informiranja te širenja i iskorištavanja rezultata aktivnosti koje se podupiru mjerama kojima upravljaju u okviru Programa, pomažu Komisiji u općoj zadaći širenja informacija u pogledu Programa, uključujući informacije u pogledu mjera i aktivnosti kojima se upravlja na nacionalnoj razini i na razini Unije, i njegovih rezultata te izvješćuju odgovarajuće ciljne skupine o mjerama i aktivnostima koje se poduzimaju u njihovoj zemlji.
2. Korisnici sredstava Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije, posebice pri promicanju mjera i njihovih rezultata, pružajući usklađene, učinkovite i proporcionalne ciljane informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.
3. Pravni subjekti unutar sektora obuhvaćenih Programom koriste naziv „Erasmus” u svrhu priopćavanja i širenja informacija povezanih s Programom.
4. Komisija provodi aktivnosti obavješćivanja i priopćavanja u pogledu Programa, mjera i rezultata. Financijska sredstva dodijeljena Programu doprinose i institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se odnose na ciljeve navedene u članku 3.

POGLAVLJE IX.

SUSTAV UPRAVLJANJA I REVIZIJE

Članak 23.

Nacionalno tijelo

1. Države članice do [...] službenom obaviješću koju prenosi njihovo stalno predstavništvo obavješćuju Komisiju o jednoj ili više osoba koje su pravno ovlaštene nastupati u njihovo ime kao nacionalno tijelo za potrebe ove Uredbe. Ako se nacionalno tijelo tijekom trajanja Programa zamijeni, predmetna država članica u skladu s istim postupkom o tome odmah obavješćuje Komisiju.
2. Države članice poduzimaju sve potrebne i odgovarajuće mjere kako bi uklonile sve pravne i administrativne prepreke pravilnom funkcioniranju Programa, uključujući, ako je moguće, mjere čiji je cilj rješavanje problema koji otežavaju dobivanje viza.
3. Nacionalno tijelo do [...] imenuje jednu nacionalnu agenciju ili više njih. Ako postoji više nacionalnih agencija, države članice uspostavljaju prikladan mehanizam za koordiniranje upravljanja provedbom Programa na nacionalnoj razini, posebno s ciljem osiguravanja usklađene i isplative provedbe Programa i djelotvornog kontakta s Komisijom u tom pogledu te olakšavanja mogućeg prijenosa sredstava između agencija, čime bi se osigurali fleksibilnost i bolje korištenje sredstava dodijeljenih državama članicama. Svaka država članica utvrđuje organizaciju odnosa između

svog nacionalnog tijela i nacionalne agencije, uključujući zadaće poput uspostave programa rada nacionalne agencije.

Nacionalno tijelo dostavlja Komisiji odgovarajuću *ex ante* procjenu usklađenosti kojom se potvrđuje da nacionalna agencija poštuje odredbe članka [58. stavka 1.] točke (c) podtočaka v. i vi. te članka [60. stavaka 1., 2. i 3.] Financijske uredbe te zahtjeve Unije za utvrđivanje standarda unutarnje kontrole za nacionalne agencije i pravila za upravljanje sredstvima Programa koja se dodjeljuju u obliku bespovratnih sredstava.

4. Nacionalno tijelo imenuje neovisno revizorsko tijelo kako je navedeno u članku 26.
5. Nacionalno tijelo svoju *ex ante* procjenu usklađenosti temelji na vlastitim kontrolama i revizijama i/ili na kontrolama i revizijama koje je obavilo neovisno revizorsko tijelo iz članka 26. Ako je nacionalna agencija imenovana za Program ista nacionalna agencija koja je imenovana za prethodni program, opseg *ex ante* procjene usklađenosti ograničava se na one zahtjeve koji su novi i specifični za Program.
6. Ako Komisija na temelju svoje evaluacije *ex ante* procjene usklađenosti odbije imenovanje nacionalne agencije ili ako nacionalna agencija ne ispunjava minimalne zahtjeve koje odredi Komisija, nacionalno tijelo osigurava poduzimanje potrebnih korektivnih mjera kako bi se osiguralo da nacionalna agencija ispunjava minimalne zahtjeve, ili kao nacionalnu agenciju imenuje drugo tijelo.
7. Nacionalno tijelo prati i nadzire upravljanje Programom na nacionalnoj razini. Ono pravodobno obavješćuje Komisiju i savjetuje se s njom prije donošenja bilo kakve odluke koja može znatno utjecati na upravljanje Programom, posebno u pogledu svoje nacionalne agencije.
8. Nacionalno tijelo osigurava odgovarajuće sufinanciranje poslovanja svoje nacionalne agencije kako bi osiguralo upravljanje Programom u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
9. Na temelju godišnje izjave o upravljanju koju daje nacionalna agencija, neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi i analize Komisije o usklađenosti i radu nacionalne agencije nacionalno tijelo svake godine dostavlja Komisiji informacije o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u vezi s Programom.
10. Nacionalno tijelo preuzima odgovornost za pravilno upravljanje sredstvima Unije koja Komisija prenosi na nacionalnu agenciju u okviru Programa.
11. U slučaju bilo kakve nepravilnosti, nemara ili prijevare koji se mogu pripisati nacionalnoj agenciji ili bilo kakvog ozbiljnog nedostatka ili neučinkovitosti nacionalne agencije, koji dovode do zahtjeva Komisije prema nacionalnoj agenciji, nacionalno tijelo dužno je nadoknaditi Komisiji nenamirena sredstva.
12. U okolnostima iz stavka 11. nacionalno tijelo može na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Komisije opozvati mandat nacionalne agencije. Ako nacionalno tijelo želi opozvati taj mandat iz bilo kojeg drugog opravdanog razloga, o tome obavješćuje Komisiju najmanje šest mjeseci prije predviđenog datuma prestanka mandata nacionalne agencije. U takvim se slučajevima nacionalno tijelo i Komisija službeno dogovaraju o posebnim i vremenski ograničenim prijelaznim mjerama.
13. U slučaju opoziva nacionalno tijelo provodi potrebne kontrole u pogledu sredstava Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan te osigurava neometan prijenos tih sredstava na novu nacionalnu agenciju, kao i svih dokumenata i upravljačkih instrumenata potrebnih za upravljanje Programom. Nacionalno tijelo pruža nacionalnoj agenciji čiji je mandat opozvan potrebnu financijsku podršku kako

bi i dalje mogla ispunjavati svoje ugovorne obveze prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.

14. Na zahtjev Komisije nacionalno tijelo imenuje ustanove ili organizacije, ili vrste takvih ustanova i organizacija, koje se na svojim državnim područjima smatraju prihvatljivima za sudjelovanje u posebnim aktivnostima u okviru Programa.

Članak 24.

Nacionalna agencija

1. Nacionalna agencija:
 - (a) ima pravnu osobnost ili je dio tijela koje ima pravnu osobnost te je regulirana zakonom predmetne države članice; ministarstvo ne može biti imenovano nacionalnom agencijom;
 - (b) ima odgovarajući upravljački kapacitet, osoblje i infrastrukturu kako bi svoje zadaće mogla uspješno ispunjavati, osiguravajući učinkovito i djelotvorno upravljanje Programom te dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije;
 - (c) ima operativna i pravna sredstva za primjenu administrativnih, ugovornih i financijskih upravljačkih pravila koja su utvrđena na razini Unije;
 - (d) nudi odgovarajuća financijska jamstva, koja po mogućnosti izdaje javno tijelo, a koja odgovaraju razini financijskih sredstava Unije kojima će upravljati;
 - (e) imenuje se za razdoblje trajanja Programa.
2. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje svim fazama projektnog ciklusa u pogledu mjera koje su opisane u programu rada iz članka [19.], u skladu s [člankom 58. stavkom 1. točkom (c) podtočkama v. i vi.] Financijske uredbe.
3. Nacionalna agencija korisnicima dodjeljuje bespovratna sredstva u smislu članka [2. stavka 5.] Financijske uredbe u obliku sporazuma o bespovratnim sredstvima kako je Komisija odredila za predmetnu mjeru Programa.
4. Nacionalna agencija svake godine podnosi izvješće Komisiji i svojem nacionalnom tijelu u skladu s člankom [60. stavkom 5.] Financijske uredbe. Nacionalna agencija zadužena je za provedbu primjedbi koje Komisija iznese nakon svoje analize godišnje izjave o upravljanju i neovisnog revizorskog mišljenja o toj izjavi.
5. Nacionalna agencija ne smije bez prethodnog pismenog odobrenja nacionalnog tijela i Komisije trećoj strani delegirati ni jednu zadaću Programa ni zadaću izvršavanja proračuna koji joj je dodijeljen. Nacionalna agencija snosi isključivu odgovornost za sve zadaće koje je delegirala trećoj strani.
6. Ako se mandat nacionalne agencije opozove, ta nacionalna agencija ostaje pravno odgovorna za ispunjavanje svojih ugovornih obveza prema korisnicima Programa i Komisiji dok se te obveze ne prenesu na novu nacionalnu agenciju.
7. Nacionalna agencija nadležna je za upravljanje i zaključivanje financijskih sporazuma koji se odnose na prethodne programe koji su na početku Programa još uvijek aktualni.

Članak 25.

Europska komisija

1. Na temelju zahtjeva o usklađenosti koji se odnose na nacionalne agencije iz članka 23. stavka 3. Komisija preispituje nacionalne sustave upravljanja i kontrole, posebno na temelju *ex ante* procjene usklađenosti koju joj je dostavilo nacionalno tijelo, godišnje izvještaje o upravljanju koju daje nacionalna agencija i na temelju mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izvješću, propisno uzimajući u obzir godišnje informacije koje dostavlja nacionalno tijelo o svojim aktivnostima praćenja i nadzora u pogledu Programa.
2. U roku od dva mjeseca nakon što od nacionalnog tijela primi *ex ante* procjenu usklađenosti iz članka 23. stavka 3. Komisija prihvaća, uvjetno prihvaća ili odbija imenovanje nacionalne agencije. Komisija ne stupa u ugovorni odnos s nacionalnom agencijom dok ne prihvati *ex ante* procjenu usklađenosti. U slučaju uvjetnog prihvaćanja Komisija može primijeniti razmjerne mjere predostrožnosti na svoj ugovorni odnos s nacionalnom agencijom.
3. Komisija nacionalnoj agenciji svake godine stavlja na raspolaganje sljedeća sredstva namijenjena za Program:
 - (a) sredstva dodijeljena kao bespovratna sredstva u predmetnoj državi članici za mjere Programa čije je upravljanje povjereno nacionalnoj agenciji;
 - (b) financijski doprinos dodijeljen za zadaće nacionalne agencije povezane s upravljanjem Programom, a koji se utvrđuje na temelju iznosa financijskih sredstava Unije koja su povjerena nacionalnoj agenciji radi dodjele bespovratnih sredstava;
 - (c) prema potrebi, dodatna financijska sredstva za mjere iz članka 6. točke (d) i članka 10. točke (d).
4. Komisija određuje uvjete za program rada nacionalne agencije. Dok službeno ne prihvati program rada nacionalne agencije, Komisija nacionalnoj agenciji ne stavlja na raspolaganje sredstva namijenjena Programu.
5. Nakon procjene godišnjeg izvješća o upravljanju i mišljenja neovisnog revizorskog tijela o toj izvješću, Komisija svoje mišljenje i primjedbe iznosi nacionalnoj agenciji i nacionalnom tijelu.
6. U slučaju da Komisija ne može prihvatiti godišnju izvješću o upravljanju ili neovisno revizorsko mišljenje o toj izvješću, ili u slučaju da nacionalna agencija ne provede primjedbe Komisije na zadovoljavajući način, Komisija može provesti bilo koje mjere predostrožnosti i korektivne mjere koje su potrebne za očuvanje financijskih interesa Unije u skladu s člankom [60. stavkom 4.] Financijske uredbe.
7. Redovni sastanci organiziraju se s mrežom nacionalnih agencija kako bi se osigurala dosljedna provedba Programa u svim državama članicama i svim trećim zemljama iz članka 17.

Članak 26.

Neovisno revizorsko tijelo

1. Neovisno revizorsko tijelo izdaje revizorsko mišljenje o godišnjoj izvaji o upravljanju iz članka [60. stavka 5.] Financijske uredbe. Ono je osnova za opće jamstvo u skladu s člankom [123.] Financijske uredbe.
2. Neovisno revizorsko tijelo:
 - (a) ima potrebnu stručnu nadležnost za provođenje revizije u javnom sektoru;
 - (b) osigurava da se u njegovim revizijama uzimaju u obzir međunarodno prihvaćene revizijske norme;
 - (c) nije u sukobu interesa u odnosu na pravni subjekt čiji je nacionalna agencija dio. Posebice, neovisno je, s obzirom na svoje funkcije, u odnosu na pravni subjekt čiji je nacionalna agencija dio.
3. Neovisno revizorsko tijelo daje Komisiji i njezinim predstavnicima te Revizorskom sudu na potpuni uvid svu dokumentaciju i izvješća na kojima se temelji revizorsko mišljenje koje izdaje u vezi s godišnjom izjavom nacionalne agencije o upravljanju.

POGLAVLJE X.

SUSTAV KONTROLE

Članak 27.

Načela sustava kontrole

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere kojima osigurava da su, prilikom provedbe mjera financiranih u okviru ove Uredbe, financijski interesi Unije zaštićeni primjenom mjera za sprečavanje prijevare, korupcije i bilo kojih drugih nezakonitih aktivnosti, učinkovitim kontrolama te, ako se otkriju nepravilnosti, povratom nepravilno isplaćenih iznosa te, prema potrebi, učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.
2. Komisija je nadležna za nadzorne kontrole u pogledu mjera i aktivnosti Programa kojima upravljaju nacionalne agencije. Ona postavlja minimalne uvjete za kontrole koje provode nacionalna agencija i neovisno revizorsko tijelo.
3. Nacionalna agencija nadležna je za primarne kontrole korisnika bespovratnih sredstava za mjere Programa iz članka 24. stavka 2. Tim se kontrolama pruža razumno jamstvo da se dodijeljena bespovratna sredstva upotrebljavaju za ono za što su bila namijenjena te u skladu s primjenjivim pravilima Unije.
4. Komisija zajedno s nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama osigurava koordiniranu kontrolu sredstava Programa koja su prenesena na nacionalne agencije, na temelju načela jedinstvene revizije te analize koja se temelji na rizicima. Ova odredba ne primjenjuje se na istrage koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF).

Članak 28.

Zaštita financijskih interesa Unije

Ako treća zemlja sudjeluje u Programu na temelju odluke u okviru međunarodnog sporazuma ili na temelju bilo kojeg drugog pravnog instrumenta, treća zemlja osigurava prava i pristup koji su potrebni da bi odgovorni dužnosnik za ovjeravanje, Europski ured za borbu protiv prijevара (OLAF) i Europski revizorski sud mogli u potpunosti izvršavati svoje ovlasti. U slučaju Europskog ureda za borbu protiv prijevара ta prava uključuju pravo na provedbu istraga, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako je predviđeno Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013.

POGLAVLJE XI.

KOMPLEMENTARNOST

Članak 29.

Komplementarnost s drugim politikama, programima i fondovima Unije

1. Program se provodi tako da se osigura njegova opća usklađenost i komplementarnost s drugim relevantnim politikama, programima i fondovima Unije, posebno onima koji se odnose na obrazovanje i osposobljavanje, kulturu i medije, mlade i solidarnost, zapošljavanje i socijalnu uključenost, istraživanje i inovacije, industriju i poduzetništvo, digitalnu politiku, poljoprivredu i ruralni razvoj, okoliš i klimu, koheziju, regionalnu politiku, migracije, sigurnost te međunarodnu suradnju i razvoj.
2. Za aktivnost za koju je dobiven doprinos u okviru Programa može se dobiti doprinos i iz bilo kojeg drugog programa Unije, uz uvjet da ne pokrivaju iste troškove.
3. Ako se Programom i europskim strukturnim i investicijskim fondovima iz članka 1. Uredbe (EU)XX [„Uredba o zajedničkim odredbama”] zajednički pruža financijska potpora jednoj aktivnosti, ta se aktivnost provodi u skladu s pravilima utvrđenima u ovoj Uredbi, uključujući pravila o povratu nepravilno isplaćenih iznosa.
4. Aktivnosti prihvatljive u okviru Programa koje su procijenjene u pozivu na podnošenje prijedloga za Program i koje ispunjavaju minimalne zahtjeve tog poziva na podnošenje prijedloga u pogledu kvalitete, ali koje se ne financiraju zbog proračunskih ograničenja, mogu se odabrati za financiranje iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. U tom se slučaju primjenjuju stope sufinanciranja i pravila za prihvatljivost na temelju ove Uredbe. Tim aktivnostima upravlja upravljačko tijelo iz članka [65.] Uredbe (EU)XX [„Uredba o zajedničkim odredbama”] u skladu s pravilima utvrđenima u toj uredbi i propisima za pojedine fondove, uključujući pravila o financijskim ispravcima.

POGLAVLJE XII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 30.

Postupak delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 20. dodjeljuje se Komisiji s trajanjem do 31. prosinca 2028.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 20. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 20. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 31.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Odbor se može sastajati u posebnim sastavima kako bi rješavao sektorska pitanja. Prema potrebi, u skladu s njegovim poslovnikom i na *ad hoc* osnovi, mogu se pozvati vanjski stručnjaci, uključujući predstavnike socijalnih partnera, da sudjeluju na sastancima odbora kao promatrači.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 32.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 1288/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021.

Članak 33.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu mjera započelih u skladu s Uredbom (EU) br. 1288/2013, koja se nastavlja primjenjivati na predmetne mjere do njihova zaključenja.
2. Financijskom omotnicom za Program mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između Programa i mjera donesenih u skladu s Uredbom (EU) br. 1288/2013.
3. Odstupajući od članka [130. stavka 2.] Financijske uredbe te u propisno opravdanim slučajevima, Komisija može smatrati troškove koji su izravno povezani s provedbom podupiranih aktivnosti i koji su nastali u prvih šest mjeseci 2021. prihvatljivima za financiranje od 1. siječnja 2021., pa i ako se korisnik izložio troškovima prije nego što je podnesen zahtjev za bespovratna sredstva.
4. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 14. stavku 5. kako bi se omogućilo upravljanje mjerama i aktivnostima koje nisu dovršene do [31. prosinca 2027.].
5. Države članice na nacionalnoj razini osiguravaju neometani prijelaz između mjera koje se provode u kontekstu programa Erasmus+ (2014.–2020.) i onih koje treba provesti u okviru ovog Programa.

Članak 34.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu [...] [dvadesetog] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 1.1. Naslov prijedloga/inicijative
- 1.2. Predmetna područja politike (*klaster programa*)
- 1.3. Vrsta prijedloga/inicijative
- 1.4. Osnova prijedloga/inicijative
- 1.5. Trajanje i financijski učinak
- 1.6. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja
- 2.2. Sustav upravljanja i kontrole
- 2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

- 3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak
- 3.2. Procijenjeni učinak na rashode
 - 3.2.1. *Sažetak procijenjenog učinka na rashode*
 - 3.2.2. *Procijenjeni učinak na administrativna odobrena sredstva*
 - 3.2.3. *Doprinos trećih strana*
- 3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINACIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus“: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013

1.2. Predmetna područja politike (klaster programa)

7. Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

- novo djelovanje
- novo djelovanje nakon pilot-projekta / pripremnog djelovanja⁴⁸
- produženje postojećeg djelovanja
- spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. *Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative*

Kratkoročno i dugoročno Programom se žele poduprijeti mogućnosti mobilnosti u svrhu učenja kojima se doprinosi osobnom, obrazovnom, građanskom i profesionalnom razvoju pojedinaca. Programom će se podupirati i suradnja između dionika na organizacijskoj i političkoj razini kako bi se poticali uključenost, izvrsnost, kreativnost i inovacije u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta.

Podložno stupanju na snagu njegova temeljnog akta provedba Programa planira se od 1. siječnja 2021. u trajanju od sedam godina.

1.4.2. *Dodana vrijednost sudjelovanja Unije*

I dok su države članice i dalje odgovorne za sadržaj i organizaciju vlastitih politika u predmetnim područjima, cilj je ovog Programa poboljšanje projekata transnacionalne i međunarodne mobilnosti i suradnje te pružanje potpore oblikovanju politika s europskom dimenzijom.

Države članice ne mogu adekvatno i u dostatnoj mjeri postići ciljeve te inicijative zbog transnacionalnog karaktera, velikog broja i širokog geografskog opsega financiranih aktivnosti u području mobilnosti u svrhu učenja i suradnje, njihovih učinaka na pristup mobilnosti u svrhu učenja i, općenitije, na integraciju Unije, te zbog snažne međunarodne dimenzije. Kao što je vidljivo iz evaluacije programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja, opseg i broj pojedinačnih inicijativa obrazovnih ustanova ili država članica, iako se smatraju djelotvornima i korisnima na nacionalnoj razini, nisu dostatni te nemaju učinak na razini Europe. Djelovanjem Unije omogućuje se jačanje kritične mase i rješavanje paneuropskih izazova u predmetnim područjima. U pogledu opsega kumulativna pokrivenost pojedinačne zemlje i međusektorska pokrivenost i dalje su ograničene u usporedbi s tekućim programom Erasmus+.

⁴⁸

Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Evaluacijom programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja utvrđeno je da bi bez programa mobilnost učenika i osoblja te europska suradnja u sektorima obuhvaćenima programom bili znatno smanjeni. Glavna dodana vrijednost Unije u pogledu aktivnosti suradnje, kako je navedeno u evaluaciji, odnosi se na korist u vezi s kvalitetom, inovacijama, profesionalizacijom i internacionalizacijom za uključene organizacije, te na veće razine međusektorske suradnje i bolju geografsku ravnotežu, uz bolju integraciju malih zemalja i zemalja iz središnje i istočne Europe. Iz evaluacije je vidljivo i da se programom aktivno doprinosi pozitivnim stavovima prema Europskoj uniji⁴⁹ i stvaranju europskog identiteta, na transverzalni način u svim financiranim aktivnostima. U evaluaciji se navode i koristi od proširenja aktivnosti koje su posebno usmjerene na poboljšanje znanja i razumijevanja Europske unije, posebice za mlade, učenike te polaznike strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.

Dodana vrijednost Unije proizlazi i iz kumulativnog učinka aktivnosti programa kojima se podupire stručno znanje u Europi, posebice u određenim sektorima koji će biti ključni u budućnosti, jačajući konkurentnost i inovacijski kapacitet Unije. Transnacionalnom i međunarodnom dimenzijom podupiranih aktivnosti doprinosi se razvoju talenata i povezivanju u sektorima koji zahtijevaju visok stupanj internacionalizacije. Programom će se doprinijeti većem broju kvalificiranih stručnjaka koji su stekli međunarodno iskustvo i poboljšali svoje tehničke i transverzalne vještine. Dodana vrijednost Unije bit će u oblikovanju budućeg naraštaja kreativnih i inovativnih građana Europe te u postizanju istinskog europskog načina razmišljanja. Transnacionalnom europskom dimenzijom doći će do povezivanja u sektorima koji zahtijevaju visok stupanj internacionalizacije. Potporom inovacijama na razini Unije poticalo bi se i međusobno obogaćivanje među zemljama, što bi državama članicama pomoglo da jednakom brzinom napreduju kad je riječ o modernizaciji i inovacijama njihovih sustava i politika. Programom će se također, izravno i neizravno, doprinositi iskorištavanju mogućnosti i suočavanju s izazovima s kojima se trenutačno suočavaju organizacije, ustanove te sustavi i politike kojima se odgovara na potrebe građana u pogledu osobnog, društveno-obrazovnog i profesionalnog razvoja tako što će im se pružiti visokokvalitetne, inovativne i uključive aktivnosti u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta. Program će uključivati i posebno osmišljenu mjeru za proširenje pristupa manjih subjekata Programu kojom će se podupirati fleksibilni načini rada (općenito transnacionalni, a u posebnim slučajevima nacionalne aktivnosti s izraženom europskom dimenzijom, poput aktivnosti u vezi s određenom europskom temom ili političkim prioritetom). Tako će se organizacijama s manjim organizacijskim kapacitetom i sudionicima s malo ili nimalo iskustva u transnacionalnoj suradnji, poput lokalnih organizacija i novih sudionika, omogućiti prvo iskustvo u pristupu sredstvima Unije i stjecanju znanja radi budućih aktivnosti transnacionalne suradnje.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

U nedavno dovršenoj evaluaciji programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja⁵⁰ ocijenjen je napredak u provedbi programa Erasmus+ u razdoblju 2014.–2016. u svim zemljama sudionicama te se razmatrao dugoročni učinak sedam prethodnih programa za razdoblje 2007.–2013. (*ex-post* evaluacija), uključujući u partnerskim zemljama. Evaluacijom je utvrđeno da su program Erasmus+ i prethodni programi dokazali izrazitu relevantnost, djelotvornost i učinkovitost. Općenito, program izuzetno cijene razni dionici te opća javnost,

⁴⁹ Pozitivna veza između sudjelovanja u programu i osjećaja pripadnosti Uniji prisutna je u svim sektorima i svim oblicima sudjelovanja. Za učenike koji imaju izravnu korist od programa Erasmus+ postoji 19 % veća vjerojatnost da će se osjećati Europljanima te je 6 % vjerojatnije da će imati pozitivne osjećaje prema Uniji – Izvor: radni dokument službi Komisije o evaluaciji programa Erasmus+ sredinom provedbenog razdoblja.

⁵⁰ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/resources/documents/evaluations_hr.

program je na dobrom je glasu i nije poznat samo izravnim korisnicima nego puno šire te ga se doživljava kao jednim od glavnih djelovanja Unije. Evaluacijom sredinom provedbenog razdoblja došlo se i do dokaza da se programom doprinosi povezanijoj Uniji te da je učinkovit u pokretanju inovacija u organizacijama koje sudjeluju u programu. Pokazalo se da je program Erasmus+ važan i za doseg Unije na svjetskoj razini, posebice olakšavanjem suradnje između Europe i partnerskih zemalja.

Dobiveni su čvrsti dokazi o učinkovitosti programa na različitim razinama, odnosno mladi i osoblje imaju korist od programa, kao i organizacije i sustavi. Pokazalo se da se program uspješno proširuje na nove ciljne skupine i prilagoditi tim skupinama te stalno uspješno poboljšati svoje mehanizme provedbe. Programom Erasmus+ djelomično se smanjilo administrativno opterećenje za dionike i korisnike, na primjer povećanjem digitalizacije i uvođenjem ubrzanih postupaka odabira u vezi s dodjelom bespovratnih sredstava. Smanjenim administrativnim opterećenjem poboljšala se nefinancijska uspješnost podupiranih projekata jer su se korisnici mogli više usredotočiti na sadržaj svojih projekata. U evaluaciji se također utvrdilo da se restrukturiranjem prethodnih programa u jedinstveni integrirani program povećala njegova koherentnost u pogledu usklađivanja vrsta financiranih aktivnosti i intervencijske logike programa, poboljšala njegova učinkovitost te se pojednostavnila njegova struktura u okviru tri ključne mjere. Dionici pozivaju na stabilnost ili postupni razvoj u budućnosti.

U evaluaciji za budući program predlaže se sljedeće:

- poticanje uključenosti (za pojedince i organizacije) ranjivih skupina te širi pristup programu, i to osobama s manje mogućnosti;
- optimiziranje mjera kojima je cilj poticanje inovacija te rješavanje nedostatka vještina i kompetencija;
- bolje određivanje prioriteta i strateško ulaganje u sektore s najvišim potencijalom za ostvarenje postignuća, odnosno škole, strukovno obrazovanje i osposobljavanje te mlade;
- maksimiziranje relevantnosti i učinka obrazovanja odraslih, aktivnosti Jean Monnet i sportskih aktivnosti;
- stimuliranje svijesti o europskom identitetu: jačanje mjera za poticanje razumijevanja europske integracije i osjećaja pripadnosti Europi;
- povećanje međunarodnih mogućnosti i utjecaja programa na svjetskoj razini;
- dodatno pojednostavnjenje programskih pravila i administrativnih postupaka, uključujući međunarodne mjere, optimizirane internetske alate i manji broj informacija koje trebaju dostaviti sudionici i korisnici;
- osnaživanje i razvoj novih sinergija s drugim instrumentima i politikama Unije;
- bolja uključenost kreatora politika u oblikovanje i provedbu poziva na podnošenje prijedloga.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s ostalim odgovarajućim instrumentima

Program je jedan od instrumenata financiranja u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. čiji je cilj ulaganje u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti. Program će biti usklađen i komplementaran s drugim instrumentima Unije, posebno instrumentima za vanjsku suradnju⁵¹, europskim strukturnim i investicijskim fondovima, Europskim socijalnim fondom plusom i Europskim fondom za regionalni razvoj. Programom će se nastojati ostvariti sinergije s Fondom za azil i migracije te s Fondom za unutarnju sigurnost. Postoje i važne potencijalne komplementarnosti između ciljeva i intervencija Programa i budućeg programa u području prava i vrijednosti. Program će biti usklađen s budućim programom Kreativna Europa i nadopunjavati ga. U području mladih Program će također biti usklađen s programom

⁵¹ Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i Instrument pretprijetne pomoći (IPA III.).

Europske snage solidarnosti i nadopunjavati ga nudeći različite oblike aktivnosti. U području digitalnih vještina, programom Digitalna Europa nadopunit će se široki pristup programa Erasmus+ vještinama tako što će se podupirati razvoj i stjecanje naprednih digitalnih vještina.

Uočen je velik potencijal za komplementarnosti i sinergije kad je riječ o zajedničkim ciljevima (npr. kvalitativni razvoj sustava za obrazovanje, osposobljavanje i mlade, razvoj ljudskog kapitala itd.). Ti programi Unije od ključne su važnosti za konkurentniju i otporniju Europu spremnu za buduće izazove. Očekuje se da će poboljšane sinergije i komplementarnosti povećati usklađenost između programa potrošnje i omogućiti učinkovitu suradnju te odgovoriti na trenutačne društvene izazove.

Iako se ti programi podupiru različitim instrumentima, sa zasebnim načinima rada, različitim intervencijskom logikom, načinima upravljanja i strukturom, njihovom se interakcijom mogu ostvariti dopunjujući učinci. Stoga će se tražiti sinergije ondje gdje su moguće te će se postići dodatna dodana vrijednost.

Nove ili pojačane sinergije mogle bi se ostvariti na nekoliko razina:

1. na strateškoj razini, veća dosljednost i bolja usklađenost zajedničkih političkih ciljeva;
2. na programskoj razini, veća dosljednost prioriteta i kompatibilni provedbeni okviri;
3. na razini projekta, strateško udruživanje sredstava iz nekoliko izvora.

Kao konkretan alat za poboljšanje provedbe sinergija predlaže se uključivanje drugih programa mobilnosti sa snažnom dimenzijom učenja u okvir programa Erasmus, koristeći se pritom infrastrukturom i mehanizmima provedbe programa Erasmus kao „pokretačem” te slijedeći intervencijsku logiku programa Erasmus. Uvela bi se nova mjera za potporu mobilnosti različitih kategorija organizacija ili pojedinaca koji su posebno obuhvaćeni ostalim područjima politike (npr. sektor javne uprave, poljoprivreda i ruralni razvoj, poduzetništvo, izvršavanje zakonodavstva itd.). To će doprinijeti boljoj usklađenosti provedbe te daljnjem pojednostavnjenju i većoj učinkovitosti. Taj „pokretač” Erasmus ponudit će se u obliku centralizirane mjere za njegovu ograničenu kritičnu masu (barem u početnoj fazi) te za njegov međusektorski element.

1.5. Trajanje i financijski učinak

Ograničeno trajanje

- na snazi od 1.1.2021. do 31.12.2027.
- financijski učinak od 2021. do 2027. za odobrena sredstva za obveze i od 2021. do 2032. za odobrena sredstva za plaćanje.

Neograničeno trajanje

- provedba s početnim razdobljem od GGGG do GGGG, nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja⁵²

Izravno upravljanje koje provodi Komisija

- putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;
- putem izvršnih agencija

Podijeljeno upravljanje s državama članicama

⁵² Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

Neizravno upravljanje povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

- trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;
- međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);
- EIB-u i Europskom investicijskom fondu;
- tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe;
- tijelima javnog prava;
- tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;
- tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;
- osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Napomene

U pogledu mehanizama provedbe, očuvat će se instrumenti (uglavnom bespovratna sredstva) i načini upravljanja – izravno upravljanje i neizravno upravljanje – s obzirom na to da u načinima rada programa nije potrebna strukturna promjena.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

U budućem okviru za praćenje i evaluaciju programa Erasmus slijedit će se pristup koji se temelji na a) kontinuiranom praćenju kako bi se ocijenio napredak u pogledu postizanja rezultata i ciljnih vrijednosti programa te b) evaluacijama i studijama/istraživanjima kako bi se utvrdio dugoročni učinak programa, što se mjeri samo nekoliko puta tijekom programskog ciklusa (formalne evaluacije sredinom provedbenog razdoblja i *ex post* evaluacije te namjenske neovisne studije i istraživanja).

Cilj je, što je više moguće, iskoristiti postojeća rješenja te pojednostavniti, racionalizirati i smanjiti administrativno opterećenje za sudionike (pojedince i organizacije) te istodobno osigurati da je prikupljeno dovoljno informacija za procjenu učinka programa i jamčenje odgovornosti. Shodno tome, pravila za praćenje i izvješćivanje sustavno će se utvrditi s obzirom na njihovu djelotvornost i troškovnu učinkovitost, na temelju iskustva stečenog u okviru tekućeg programa, bez dovođenja u pitanje potreba u pogledu podataka u svrhu evaluacije.

U skladu s rezultatima evaluacije sredinom provedbenog razdoblja idućim programom Erasmus nastoji se pojednostavniti i poboljšati sustav praćenja u pogledu:

- jasnoće i relevantnosti pokazatelja ostvarenja te kvalitete podataka;
- pouzdanosti pokazatelja rezultata koje su dionici sami prijavili;
- proporcionalnosti između povezanog opterećenja za korisnike (broj i učestalost istraživanja, uzroci ispitanika, količina i razina složenosti prikupljenih podataka itd.) i upotrebe podataka u svrhu praćenja, evaluacije i širenja informacija;
- prilagođenosti korisnicima i dodatne interoperabilnosti internetskih alata.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. *Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole*

Predloženi nastavak kombinacije načina upravljanja programom (izravni i neizravni) temelji se na pozitivnom iskustvu provedbe tekućeg programa Erasmus+, u čijoj se evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja utvrdilo da su prikladni svrsi „s dobrom općenitom koordinacijom i bez utvrđenih znatnih nedostataka”. Temelji se na postojećim strukturama u skladu s načelima supsidijarnosti, proporcionalnosti i učinkovitosti.

Očuvanjem dokazanih i provjerenih načina rada moći će se usredotočiti na provedbu i postignuća te na očuvanje dokazane veće učinkovitosti uz istodobno smanjenje administrativnog opterećenja (poput iskustva tijekom prelaska s razdoblja provedbe programa 2007.–2013. na razdoblje 2014.–2020.). Zadržat će se opće načelo: općenito, pojedinačnim korisnicima neće se davati izravna potpora; potpora će se i dalje usmjeravati preko organizacija sudionica, koje će je raspodijeliti pojedinim učenicima ili stručnjacima.

Općenito, troškovi upravljanja tekućim programom Erasmus+ za Uniju su prihvatljivi (6 % administrativnih i operativnih sredstava programa Erasmus)⁵³. To je posebno jasno ako se usporedi s manjim nacionalnim mjerama, koje se čine skupljima (u prosjeku, 14 % njihova proračuna).

⁵³ To uključuje operativna bespovratna sredstva za nacionalne agencije te administrativne rashode izravnog upravljanja.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Rizici utvrđeni u provedbi postojećih programa uglavnom se dijele na sljedeće kategorije:

– pogreške nastale zbog neiskustva korisnika u pogledu pravila. Očekuje se da će stope pogreške i financijske prilagodbe biti veće za mjere sa složenijim pravilima financijskog upravljanja, posebice ako se bespovratna sredstva temelje na stvarnim troškovima. Rizik se velikim dijelom može ublažiti uporabom pojednostavnjenih troškova (u obliku jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i ljestvica jediničnih troškova), kako je dopušteno Financijskom uredbom;

– pouzdanost kontrolnog lanca i održavanje revizijskog traga. Erasmusom će upravljati brojni posrednici i nacionalne agencije, neovisno revizorsko tijelo provodit će nadzorne kontrole kako je predviđeno u Financijskoj uredbi, a nacionalna tijela provodit će operativni i upravljački nadzor. Kontrolni okvir kojim se ublažavaju ti rizici vrlo je čvrsto uspostavljen;

– posebni ciljani sudionici (npr. sektori mladih i odraslih) možda nemaju potrebnu financijsku solidnost ili sofisticirane upravljačke strukture i kapacitet za upravljanje sredstvima Unije, te će biti podvrgnuti dodatnom praćenju i provjerama na temelju procjene rizika.

Glavno pojednostavnjenje u svrhu ublažavanja rizika i smanjenja stope pogreške uzrokovane složenošću financijskih pravila sastojat će se od većeg korištenja bespovratnih sredstava u obliku jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i ljestvica jediničnih troškova, te pojednostavnjenih oblika djelovanja, zbog čega će biti jednostavno postupati prema pravilima uz istodobno jamčenje odgovornosti.

Svi subjekti s tom zadaćom uvijek su nadležni za osnovnu razinu kontrola kako bi se osigurala zaštita financijskih interesa Unije, a Komisija je nadležna za nadzor cijelog okvira. Taj solidni sustav kontrole koji se trenutačno provodi zadržat će se kako bi se nadzirala upotreba sredstava Unije za mjere kojima nacionalne agencije upravljaju neizravno i izravno, u skladu s Financijskom uredbom. U pogledu sredstava Programa koja se prenose na nacionalne agencije, Komisija osigurava dobru koordinaciju svojih kontrola s nacionalnim tijelima i nacionalnim agencijama, na temelju načela jedinstvene revizije te nakon analize koja se temelji na rizicima. Dok će nacionalne agencije biti nadležne za osnovne kontrole korisnika, njihov sustav unutarnje kontrole i usklađenosti i dalje će pratiti i nadzirati države članice / nacionalna tijela, a reviziju će obavljati neovisno revizorsko tijelo⁵⁴. Kako bi se osigurala usklađenost i pouzdanost kontrola na razini zemalja, Komisija će i dalje objavljivati godišnje smjernice o kontroli.

Sustav kontrole uspostaviti će se tako da se njime osigurava djelotvornost i troškovna učinkovitost kontrola. Komisijinim okvirima za nadzor i uspješnost osigurat će se visoka razina praćenja i davanja povratnih informacija koji će poslužiti kao temelj za utvrđivanje pristupa politici. Program Erasmus bit će uključen u Komisijin program nadzornih posjeta, financijskih revizija te posjeta radi praćenja i provedbe, kao i savjetodavnih aktivnosti kao što su konferencije, pripremni sastanci, sastanci nacionalnih agencija, tečajevi osposobljavanja i internetski seminari.

⁵⁴ Neovisno revizorsko tijelo izdaje revizorsko mišljenje o godišnjoj izjavi o upravljanju kako je propisano člankom [60. stavkom 5.] Financijske uredbe. Ono je osnova za opće jamstvo u skladu s člankom [123.] nove Financijske uredbe.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

U pogledu troškovne učinkovitosti Komisija je provela početnu procjenu troškova resursa i ulaznih materijala potrebnih za provedbu kontrola te je, u mjeri u kojoj je to moguće, procijenila njihove prednosti u smislu broja pogrešaka i nepravilnosti koje su zahvaljujući tim kontrolama spriječene, otkrivene i ispravljene, ali i u smislu nemjerljivih pogrešaka. Taj pristup naglašava ključne financijske i operativne provjere lanca kontrole.

Strategija kontrole temelji se na jedinstvenom integriranom okviru kontrole kako bi se pružilo razumno jamstvo tijekom cijelog projektnog ciklusa. Pristup za procjenu troškovne učinkovitosti kontrola temelji se na logici sastavnih dijelova jamstva i jedinstvenom integriranom okviru kontrole. Komisija razlikuje učestalost i intenzitet kontrola – uzimajući u obzir različite profile rizika između njezinih sadašnjih i budućih transakcija i troškovnu učinkovitost postojećih i alternativnih kontrola, posebno kako je opisano za nacionalne agencije u smjernicama za provedbu programa. Izvršne agencije i svi subjekti s tom zadaćom uvijek su nadležni za osnovnu razinu kontrola kako bi se osigurala zaštita financijskih interesa Unije, dok je Komisija nadležna za nadzorne kontrole.

Komisija procjenjuje da su ukupni troškovi kontrole niski i u rasponu od 1 % – 5 % proračuna kojim se upravlja, ovisno o korištenoj mjeri (proračun izvršne agencije nije uključen). Ti su troškovi razmjerni i troškovno učinkoviti, s obzirom na mogući rizik od pogreške da se takve kontrole nisu provodile te s obzirom na zahtjev da se osigura stopa pogreške niža od 2 %. Na temelju iskustva u okviru tekućeg programa Erasmus+ i programa koji su mu prethodili, a čija je stopa pogreške otprilike 1 % na višegodišnjoj osnovi, očekivani rizik od pogreške niži je od 2 %.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevара i nepravilnosti

Kontrole usmjerene na sprečavanje i otkrivanje prijevара slične su onima kojima se nastoji osigurati zakonitost i pravilnost transakcija (nenamjerne pogreške). Svake godine Komisija analizira sva izvješća nacionalnih agencija o mogućim prijevarama ili nepravilnostima. Ti se slučajevi uglavnom prate na nacionalnoj razini na kojoj nacionalne agencije imaju izravan pristup sredstvima pravne zaštite i mogućnost upućivanja slučajeva prijevара.

Službe Komisije doprinose istragama Europskog ureda za borbu protiv prijevара (OLAF) koje su u tijeku i organiziraju praćenje dovršenih istraga Europskog ureda za borbu protiv prijevара. Financijska šteta za proračun Unije koja je posljedica prijevара utvrđenih u završnim izvješćima Europskog ureda za borbu protiv prijevара o slučajevima koji se odnose na programe sa sličnim pravilima financiranja i dionicima je mala. Slučajevi se upućuju Europskom uredu za borbu protiv prijevара i Uredu za istražne radnje i stegovne postupke (IDOC), prema potrebi, ali znatan se broj slučajeva prati tijekom godine izravno s nacionalnim agencijama i nacionalnim tijelima, koji imaju izravan pristup relevantnim pravosudnim subjektima i subjektima za borbu protiv prijevара.

Službe Komisije koje provode mjeru razvile su i provode od 2014. vlastitu strategiju za borbu protiv prijevара, razrađenu na temelju metodologije koju osigurava Europski ured za borbu protiv prijevара. Redovito se ažurira i, prema potrebi, dopunjuje (zadnja dopuna 2017.) postupovnim dokumentima niže razine u kojima se opisuje kako se predmeti upućuju i prate.

Kako je zaključeno u evaluaciji sredinom provedbenog razdoblja, s obzirom na to da su razmjeri prijevара u okviru programa izuzetno ograničeni te da su uglavnom ograničeni na slučajeve podnošenja višestrukih prijava projekata ili na nepoštovanje obveza kad je riječ o voditeljima projekata, uspostavljene mjere smatraju se prikladnima i razmjernima. S obzirom

na potencijalnu razinu učinka prijevare na predloženi program, osobito u pogledu financijske štete koju je utvrdio Europski ured za borbu protiv prijevara, preostali rizik od prijevare ne opravdava dodatne mjere. Službe Komisije blisko surađuju s Europskim uredom za borbu protiv prijevara i pomno prate slučajeve koji su u tijeku. Stoga je moguće donijeti pozitivan zaključak o jamstvu u pogledu rizika od prijevare.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
			zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka [21. stavka 2. točke (b)] Financijske uredbe
	Naslov 2. „Kohezija i vrijednosti” Glava 7. „Ulaganja u ljude, socijalnu koheziju i vrijednosti” Poglavlje 3. „Erasmus”	Dif./nedif.				
2.	07 01 02 – Administrativna potpora za program	Nedif.	DA	DA	DA/NE	NE
2.	07 03 01 – Promicanje mobilnosti pojedinaca u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja	Dif.	DA	DA	DA/NE	NE
2.	07 03 02 – Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih	Dif.	DA	DA	DA/NE	NE
2.	07 03 03 – Promicanje mobilnosti sportskih trenera i osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika	Dif.	DA	DA	DA/NE	NE

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	2.	Kohezija i vrijednosti									
		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Nakon 2027.	UKUPNO	
Odobrena sredstva za poslovanje											
07 03 01 Promicanje mobilnosti pojedinaca u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, izvrsnosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području obrazovanja i osposobljavanja	Obveze	(1)	2 554,979	2 713,730	2 970,543	3 351,156	3 896,218	4 668,546	5 744,828		25 900,000
	Plaćanja	(2)	2 065,608	2 487,261	2 817,465	3 197,250	3 706,250	4 413,914	5 401,834	1 810,418	25 900,000
07 03 02 Promicanje mobilnosti u svrhu neformalnog	Obveze	(1)	305,808	324,809	355,548	401,104	466,343	558,783	687,605		3 100,000

učenja, promicanje aktivnog sudjelovanja mladih te suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini organizacija i politika u području mladih	Plaćanja	(2)	247,235	297,703	337,226	382,682	443,605	528,306	646,552	216,691	3 100,000
07 03 03 Promicanje mobilnosti sportskih trenera i osoblja u svrhu učenja te promicanje suradnje, uključenosti, kreativnosti i inovacija na razini sportskih organizacija i politika	Obveze	(1)	54,256	57,627	63,081	71,164	82,738	99,139	121,994		550,000
	Plaćanja	(2)	43,864	52,818	59,830	67,895	78,704	93,732	114,711	38,445	550,000
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice programa											
07 01 02 Administrativna potpora za program Erasmus	Obveze = plaćanja	(3)	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814		450,000
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	=1+3	2 959,435	3 143,317	3 440,783	3 881,648	4 512,994	5 407,582	6 654,241		30 000,000
	Plaćanja	=2+3	2 401,103	2 884,931	3 266,128	3 706,051	4 296,254	5 117,067	6 262,907	2 065,558	30 000,000

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7.	„Administrativni rashodi”
---	----	---------------------------

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
Ljudski resursi ⁵⁵		35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725		303,876
Ostali administrativni rashodi		1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059		7,410
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784		311,286

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

		2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	<i>Nakon 2027.</i>	UKUPNO
UKUPNA odobrena sredstva iz svih NASLOVA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	2 995,501	3 184,742	3 487,567	3 928,432	4 559,778	5 454,366	6 701,025		30 311,286
	Plaćanja	2 437,169	2 926,356	3 312,912	3 752,835	4 343,038	5 163,851	6 309,691	2 065,558	30 311,286

⁵⁵ Procjene osoblja na temelju razina osoblja Komisije iz 2018. (isključujući osoblje Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu) s postupnim povećanjem. Nije uključeno osoblje za koje se procjenjuje da će biti potrebno u decentraliziranim tijelima ni dodatno osoblje koje se plaća doprinosima trećih zemalja koje će biti pridružene Programu.

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva
- Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi	35,007	40,366	45,725	45,725	45,725	45,725	45,725	303,876
Ostali administrativni rashodi	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	1,059	7,410
Međubroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	36,066	41,425	46,784	46,784	46,784	46,784	46,784	311,286

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000
Međubroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	44,392	47,150	51,612	58,225	67,695	81,114	99,814	450,000

UKUPNO	80,458	88,575	98,396	105,009	114,479	127,898	146,598	761,286
---------------	---------------	---------------	---------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa⁵⁶

- Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.
- Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)							
Sjedište i predstavništva Komisije	225	261	296	296	296	296	296
Delegacije							
Istraživanje							
Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD							
Naslov 7.							
Financirano iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištima	37	41	44	44	44	44
	– u delegacijama						
Financirano iz omotnice programa	– u sjedištima						
	– u delegacijama						
Istraživanje							
Ostalo (navesti)							
UKUPNO	262	302	340	340	340	340	340

Dužnosnici i privremeno osoblje	
Vanjsko osoblje	

Opis zadaća:

⁵⁶

Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa isključivo se temelje na trenutačnom stanju (kakvo jest) te su podložne dodatnim revizijama. Predviđamo indikativni porast od 25 % za razdoblje 2021.–2027.

3.2.3. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

- ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju
- predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Godine	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	UKUPNO
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

- Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.
- Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:
 - na vlastita sredstva
 - na ostale prihodenavesti ako su prihodi dodijeljeni proračunskim linijama rashoda

U milijunima EUR (do 3 decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Učinak prijedloga/inicijative						
	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
Članak							

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije)

[...]

Bruxelles, 30.5.2018.
COM(2018) 367 final

ANNEX

PRILOG

UREDBI EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

**o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje,
mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013**

{SEC(2018) 265 final} - {SWD(2018) 276 final} - {SWD(2018) 277 final}

PRILOG

Pokazatelji

- (1) Visokokvalitetna mobilnost u svrhu učenja za osobe iz različitih sredina
- (2) Europeizacija i internacionalizacija organizacija i institucija

Što treba mjeriti?

- (3) Broj osoba koje sudjeluju u aktivnostima mobilnosti u okviru Programa
- (4) Broj osoba s manje mogućnosti koje sudjeluju u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa
- (5) Udio sudionika koji smatraju da su imali korist od sudjelovanja u aktivnostima mobilnosti u svrhu učenja u okviru Programa
- (6) Broj ustanova i organizacija koje se podupiru Programom u okviru ključne mjere 1 (mobilnost u svrhu učenja) i ključne mjere 2 (suradnja)
- (7) Broj novih organizacija koje se podupiru Programom u okviru ključne mjere 1 (mobilnost u svrhu učenja) i ključne mjere 2 (suradnja)
- (8) Udio ustanova i organizacija koje se podupiru Programom a koje su razvile visokokvalitetne prakse jer su sudjelovale u Programu